

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 7-50, polletno Din 15.—,
celoletno Din 30.—.

V boj za resnične ljudske koristi!

Na naše sestanke in shode prihajajo tudi klerikalci. Prav je tako, kajti tako slišijo pametne in trezne besede in imajo možnost, da začno malo razmišljati o tem, kdo ima s stališča koristi našega slovenskega človeka prav. Zato naj naši somišljeniki na naše politične prireditve le privedejo vedno pristaše drugih strank, da se tako jasnejše in popolnejše razbistri naš program.

Na takih sestankih in shodih se tu in tam oglasi k besedi tudi kak pristaš klerikalne stranke, ki je bil na shod poslan od svojih političnih voditeljev, da zanje dene roko v žerjavico. Voditelji sami si na shod navadno ne upajo, ker se nočejo osramotiti, zavedajoč se, da zagovor njihove politike ne vzdrži sile protidokazov, ki izvirajo iz programa demokratske stranke.

Navadno tak klerikalni pristaš pravi: «Ustava je za nič, mi hočemo avtonomijo!» Ko ga nato primejo za jezik in vprašajo, v čem in zakaj je ustava za nič in kaj si predstavlja pod «avtonomijo», pa reče prav učeno: «Zato!» ali pa «To boste videli». Včasih začne kak takšen možak zmerjati in vpiti, da s tem pokrije praznoto svojega pojmovanja o naših najvažnejših notranjepolitičnih vprašanjih. Lani smo volili pod silnim pritiskom klerikalnega političnega ustroja, ki je imel predelati res zelo mehko in pripravno blago: ljudstvo je bilo nezadovoljno na vseh koncih in krajih. Mlada država ni mogla in dostikrat tudi ni znala zadostiti vsem velikim in nujnim potrebam državljanov. To dejstvo so brezvestni politiki izrabili in so nahujskali že itak visoko razdražene množice do najskrajnejših mej. Ljudstvo je hotelo svoji nezadovoljnosti dati izraza — in je volilo klerikalno avtonomijo in s kroglicami podiralo vidovdansko ustavo, ker je pač mislilo, da v tej avtonomiji leži rešitev. In pečene piške ima vsakdo rad.

Beseda «avtonomija» je šla od ust do ust in bila je s hujšim poudarkom izgovarjana kakor svoječasno besede judovske množice: «Križaj ga, križaj ga!» Še celo po stopnicah k romarski cerkvi naše ljudstvo ne hodi s toliko gorečnostjo in zapužanjem, kakor je hodilo lani po cestah k voliščem. In drugi dan po volitvah je bilo vse zmage pijano. Trezni in razsodni ljudje, ki so gledali to pijanost, so vedeli prav dobro, da pride iztreznjenje in po iztreznjenju glavobol. Zato smo v skrbi za naše ljudstvo pomilovali to veselja pijano množico.

In res! Iztreznjenje je prišlo še prej, kakor smo pričakovali. Oni poslanci, ki so izšli iz avtonomističnega groma in bliska kakor rjoveči tigri, so že v enem samem letu dokazali, da ne znajo in ne morejo voditi uspešnega boja za koristi slovenskih pokrajin. (Da res ne morejo, so sami priznali; o tem, da tudi ne znajo, je pa danes brez priznanja prepričano vse slovensko ljudstvo.) Od vseh velikih besedi o avtonomiji so danes ostale le silne bolečine v glavi — in v žepih naših davkoplačevalcev. Klerikalni tigri so ljudstvu obesili na trnek avtonomijo, da se je nanjo ujelo in da je to nepremišljenost poplačalo na podoban način kakor ujeta riba, ne sicer s telesno smrtjo, pač pa z gospodarsko škodo.

Povsod na svetu je navada ta, da se poslanci volijo zato, da z vsemi sredstvi ter vedno in ob vsaki priliki zastopajo koristi svojih volilcev. Kako pa so jih zastopali klerikalni tigri? Na ta način, da so še tistemu, ki je hotel za ljudstvo napraviti kaj koristnega, metali polena pod noge, ga zmerjali in obmetavali z vsemi mogočnimi psovki ne glede na to, če je tako početje Bogu dopadljivo ali ne. Vsak kmet naj kar premisli, kaj mu je prineslo leto po volitvah! Samo zvišane davke, pristojbine in kuluk, ki so ga demokratski odpravili. Klerikalci verno ljudstvo tolažijo z besedami, da za enkrat še niso

mogli «veliko» storiti za avtonomijo, da pa bo že še prišla. Samo potrpljenja da je treba. Od tega potrpljenja pa naš človek ničesar nima. On hoče imeti takoj dobre ceste, nizko vožnjo po železnici, poceni obleko in kruh, dobre šole, gospodarsko in prosvetno izobrazbo. Vse drugo so samo prazne čenče.

Bližamo se novim volitvam in narod bo povedal, ali se hoče še v naprej zadovoljevati s tako brezdelno politikom in avtonomističnimi čenčami, ali če hoče imeti politiko dela, velikega, vztrajnega in naporenega dela za korist naroda in države.

Teh volitev se klerikalci boje! Kdor ima čisto vest, se mu ni treba ničesar bati! Klerikalci skušajo v Beogradu, da na vsak način preprečijo nove volitve. Pri tem delu so zelo vztrajni in iznajdljivi. Da bi bili tako tudi drugače!

Demokratska stranka bo šla tudi ob novih volitvah v boj za koristno samoupravo v domačih zadevah proti avtonomiji klerikalcev, ki hočejo le dobiti pod svojo pest slovensko ljudstvo, da bi ga pestili in izkoriščevali po svoji mili volji. Naš kmet, obrtnik in trgovec v sedanjem prosvetljenem času nimajo razumevanja za take malenkosti; naš človek hoče, da se mu dobro godi na zemlji in zato ne bo več nasedal klerikalni avtonomiji, ki je samo grofov gradič za gotovo gospodo, kateri bi klerikalni tigri slovenski narod radi pripeljali v brezobzirno izkoriščanje.

Strahovita klerikalna samoobsodba

Minulo nedeljo je «Slovenec» napisal veliko jeremijado, da mora ljubljanska bolnica odpravljati posamezne bolnike v domačo oskrbo, ker nima dovolj sredstev. «Slovenec» seveda laže, da bolnica meče na cesto tudi težko bolne in take z nalezljivimi boleznimi. Sam ravnatelj ljubljanske bolnice, dr. Gregorič, je to natolcevanje ovrigel z javnim pojasnilom, da se bodo stopnjema odpuščali samo tisti bolniki, ki se lahko zdravijo doma, bodo pa se še nadalje sprejemali v bolnico bolniki z nalezljivimi boleznimi in taki, ki so v vsej meri potrebni zdravniškega nadzora in pomoči.

Že s tem je dokazano, da se je «Slovenec» enkrat strahovito blamiral s svojim lažnivim kričanjem. Še hujša pa je samoobsodba, ki jo je izrekel s tem, da ljubljanska bolnica ne dobi vseh potrebnih sredstev od vlade. Kdo pa je temu kriv? Klerikalni tigri!

Vlada namreč, pa naj bo katerekoli baže, ne sme poedinim državnim zavodom nakazovati večjih kreditov, kakor so označeni v državnem proračunu. Klerikalni tigri so lani pomagali vpostaviti samoradikalni režim in so za to uslugo znali vse leto ščipati drobtine za svoje in farovške malhe, nikakor pa ne za slovensko ljudstvo, ki jih je izvolilo. Pol leta se je pretresal proračun, toda med klerikalnimi tigri ni niti eden črhnil, da naj se ljubljanski deželni bolnici nakažejo večji krediti. Tigri so znali pobirati samo dnevnice po 300 dinarjev in na skupščinske seje niso redno prihajali; če pa so prišli, so ali dre-mali ali pa rjuli za svojo avtonomijo.

Prikrajšani krediti za ljubljansko deželno bolnico so tudi eden dokazov, da so klerikalni poslanci v Beogradu s svojo popolno nesposobnostjo nas Slovence spravili ob ves dober glas, ki smo ga prej uživali. Da se «Slovenčeva» samoobsodba

še bolje pojasni, je treba povedati, da so klerikalni poslanci za usmiljene sestre izposlovali nekaj denarnih koristi — toda ne njim, pridnim revicam v prid, temveč v malho njihovega reda, ki je ravno tako grabežljiv kakor vse cerkvene kase.

Ali slovensko ljudstvo poslancev ni volilo zato, da čuvajo njegove interese in se potegujejo za njegove koristi? Klerikalni tigri so kakor tisti neumni sveto-pisemski hlapec zakopali talent, ki jim ga je lani zaupalo slovensko ljudstvo. Ko ga bodo letos odgrebli, bo že ves izpremenjen v — govno.

Politični pregled

Ravno mesec dni traja vladna kriza. Poskusilo se je že, da se dá vsem strankam prilika udejstvovanja v vladi. Kralj je poveril g. Trifkoviču sestavo tako zvane koncentracijske vlade, v kateri bi bilo zastopano več strank, med njimi tudi naši klerikalci, ali sestava vlade se ni posrečila. Zato je sedaj

volilna vlada edini izhod

in ta vlada bo sestavljena gotovo samo iz radikalov in samostojnih demokratov, ker vse druge stranke so preveč očitno pokazale, da jim ni do resnega dela. Naši klerikalci so se posebno osramotili s svojo protinarodno in protidržavno politiko.

Novo volitve se bodo vršile najbrže v treh mesecih, in to pod geslom:

za državo ali proti državi.

Nasprotovanju ureditve države se mora napraviti konec! Zaradi klerikalne zaručnosti in radičevskih neumnosti država ne bo šla v pogubo. Zadnje leto je imelo ljudstvo dovolj prilike, da je videlo, kam vodi klerikalna politika, ki je oropala Slovenijo pravega zastopstva tam, kjer se deli pravica. Slovenijo je zastopalo v narodni skupščini 21 klerikalcev, ki nimajo pokazati nikakega uspeha. Zato naj ljudstvo pri sedanjih volitvah pošlje v narodno skup-

ščino zastopnike, ki bodo storili za narod vse, kar je v njihovi možnosti.

V naši zunanji politiki je najvažnejši dogodek

sestanek na Bledu,

ki se je vršil te dni med našim zunanjim ministrom dr. Ninčičem in češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem. Ta sestanek je nov dokaz, da vladajo med našo državo in Češkoslovaško tako pristrčni odnošaji, kakor je to le želeti v interesu obeh slovanskih držav. Na sestanku sta se pogovorila oba zunanja ministra o tekočih vprašanjih zunanje politike. Nedvomno je, da bosta šli obe državi tudi v bodoče v vseh zunanjepolitičnih vprašanjih skupaj.

Zelo važen dogodek so

francoske volitve,

ki so se vršile minulo nedeljo in so zelo izpremenile notranjo sestavo francoskega parlamenta, ker je dosedanja vlada gospoda Poincareja ostala v manjšini. To bo vplivalo na razvoj notranje francoske politike, v zunanji politiki pa najbrže ne bo nobenih izprememb. Kar se Jugoslavije tiče, je nova parlamentarna večina v francoskem parlamentu naši državi ravno tako prijateljska kakor je bila dosedanja večina. S Francijo bomo vedno v dobrih odnošajih, ker to je edina od evropskih sil, ki je Slovanom prijazna in ki živi s slovanskimi državami v najboljših odnošajih. Slovani in Francozi imamo iste sovražnike Nemce, in dokler bomo mi skupaj, bo Nemec vedno preslab, da bi se upal napasti kako slovansko državo ali Francijo.

V Nemčiji postaja komunizem zelo nasilen in boji med komunisti in policijo so na dnevem redu. Posebne moči pa

komunisti v Nemčiji nimajo,

ker uči ruski zgled evropske narode, da komunizem ne vodi k dobremu. V Nemčiji je sicer zelo slabo, ali red je vendar. Ako bi zavladali tam komunisti, bi bil to konec Nemčije.

Anton Stražar:

Mačeha s Kompoljskega gradu

(5. nadaljevanje.)

Uršula je zdaj vedela, kaj je tudi njej usojeno. Raztegnil se ji je obraz v strašnem začudenju. Stopila je k lini in videla prizor, kako je Janko pognal Lenarda na prosto.

Ko se je z malo culico tudi ona izmuznila iz gradu in po kletvi pohitela za Lenardom navzdol po grajski poti, je vedela, da jo bo zvesti brat počakal. Ni se varala. Lenard je stal na koncu grajske poti, v očeh mu je zopet lesketala stara zlobnost.

«Kam pa zdaj?» je bil prvi Lenardov pozdrav, ko se je Uršula bližala navzdol.

«Kam? V Rožeški grad! Gostoljubno naju sprejmejo, vsaj za tako dolgo, da preudariva najpotrebnejše. Ampak ta prekleti Janko tudi ne uide najinemu maščevanju!»

Tako sta odšla Uršula in Lenard kot izgana zločestnika v mrzlem zimskem jutru proti Rožeškemu gradu.

Rožeški grad je tiste čase stal na naprotnem dokaj manjšem Mohorskem hribu. Rožeški graščaki niso bili pri tlačanih nika-

kor na tako dobrem glasu kakor kompolski vitez. Pred rožeškimi valpti so se tresli ubogi kmetje, kjer so se le pojavili. Tudi trgovci so se bali potovati ob vznožju Rožeškega gradu. Vedelo se je namreč, da so Rožeški graščaki v zvezah z mnogimi roparskimi vitezi, ki so po Crnem grabnu in drugih gorenjskih samotah plenili potujoče trgovce in druge ljudi. Med Kompoljskim in Rožeškim gradom ni nikoli vladalo prijateljstvo.

Zelo se je zatorej to jutro začudil Rožeški Felicijan, ko je tako zarano dobil obisk Lenarda in Uršule s soslednjega gradu. Razveselil pa se ju je, ker je vedel, da sta prav sorodnih lastnosti, in tudi Uršula in Lenard sta vedela, da Felicijanu lahko prav vse zapata, pa če bi šlo še za takšno lopovstvo! Felicijan ju je odpravil v gornjo dvorano, jima dal krasno postrežje, nato pa z zanimanjem poslušal njuno izpoved. Ko je vse izvedel, se je nasmehnil in ju začel posebno prijateljsko tolažiti:

«Nič se ne bojta, draga plemenita gosta, moje pomoči bosta potrebovala, pa se vama rad stavljam na uslugo. Ni dvoma, da bomo voz nesreče lepo zopet spravili v pravi tir. Saj ostaneta pri meni, in vse se bo imenitno preudarilo. Pa pijmo zdaj, naj vinček pri naša nove misli v glavo!»

Dopisi

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Pri nas so kmetje, obrtniki in delavci brez razlike na svojo prejšnjo politično pripadnost sestavili gospodarsko listo. Z njo hočejo v novi občinski odbor postaviti može, ki naj z dobrim občinskim gospodarstvom popravijo sedanje žalostne gospodarske razmere, kakor so nam jih naklonili dosedanja klerikalni župani. Tudi delavci so se združili na delavski blok, da z njim izboljšajo svoj položaj. Pokazali so s tem lepo zavednost. Le malo delavcev se je toliko izpozabilo, da so iz ljubezni do prvih mest dezertirali k «junakom» Zaloške ceste — klerikalcem. Gospodarsko listo in delavski blok pozdravljam. Z izvolitvijo odločnih mož bo občutno zmanjšan v novem občinskem odboru klerikalni vpliv, ki ni bil še nikoli koristen ne delavcu, kmetu ali obrtniku, ampak samo patentiranim klerikalcem in mladim ter starim podrepnikom župnišča. S složnim nastopanjem in pridno agitacijo z naše strani bo razbita klerikalna večina. In zmagati moramo! Klerikalci nastopajo na čisto politični podlagi in pod politično firmo. Mi pa vemo, da je že davno minul tisti čas, da bi Ježica verjela tem, ki ji natvezajo, da je občinske posle treba voditi na politični podlagi. Danes morajo imeti v občinskem zastopu odločilno moč le oni možje, ki se neustrašeno bore za vse, kar spoznajo za koristno naši občini. Med našimi klerikalci pa takih mož še nismo videli. Saj klerikalec ne sme svobodno misliti in ukrepati, ker vselej ga spremlja bojazen, kaj bo reklo župnišče, kaj bo rekla klerikalna stranka. Zato depolitizirajmo predvsem občinsko gospodarstvo s tem, da ga poverimo možem, ki jim je pri občinski upravi pametno delo prvo, a politika zadnje. Ravno zato v naši občini klerikalci za skupnost še niso ničesar napravili, ker so v občinski zastop vedno stopali z zagriženim strankarskim programom in jim je bila občinska hiša le strankarska kanclija. — Komur je mar napredek občine, naj pomaga, da odstranimo od občinskega krmila zagrizene klerikalne strankarje. — J. K.

Pri izbornem zajtrku je Felicijanova starina resnično pripomogla, da so zasnovali nov peklenski načrt. Vodilno besedo in glavne odločitve za vse nastopne hudobije je prevzel sam Rožeški Felicijan. Kaj vse so sklenili in kako izpeljali, pojasni naslednje poglavje.

Januar je potekal v novem letu 1457. Vladal je neprestano oster mraz, za dve pedi lesketajočega snega je pokrivalo log in dol, da je kar škripalo pod nogami.

Par dni po sv. Neži popoldne prispela Kompoljski grad potujoč človek, po njegovi zunanosti se je dalo soditi, da je romar. Dospe pred hlev, kjer so hlapci snazili konje, poskušali sedla in motrili, če je vse v redu za ježo. Pri hlapcih je bil tudi sam vitez Juraj in je veleva to in ono. Romar s spoštljivim pozdravom prekorači hlevski prag in ko zagleda viteza Juraja, se takoj obrne k njemu s ponižno prošnjo, da mu kot siromašnemu romarju dovoli prenočišče in zaščito pred mrazom.

Dobrosrčni vitez Juraj je vedno ustrezal popotnikom s svojo staro gostoljubnostjo. Tako tudi zdaj z veseljem sprejme neznanega romarja in ga takoj vede v kuhinjo, da mu postrežejo. Še večja je bila Jurajeva radost, ko mu romar izpove, da je osiromašen in

VODICE NAD LJUBLJANO. Bližajo se nove občinske volitve, ki naj bi se izvršile brez strankarskih strasti, tako da bi prišli v občinski odbor možje, ki bi bili vsestransko delovni, odločni, neustrašni ter za napredek in dobrobit občanov vseh slojev vneti. Večini dosedanjih občinskih odbornikov se mora priznati, da je bila delavna, le nekaj mož je bilo, ki so — seveda na komando — nasprotovali vsaki pametni in dobri stvari. Volilci! Držite se mož, ki jim ni za lastni žep, lastno korist in lastno stranko, ampak za napredek cele občine. Ljudem, ki bodo na komando hodili okrog vas, povejte, da je bilo še pred kratkim na Društvenem domu v Vodicih tristo in petdeset tisoč kron dolga, da je treba za vodiške zvonove še okrog sto in petdeset tisoč kron plačati, da mislijo v Vodicih nastaviti organista in za to vsako leto precej tisočev kron izdati, da se nameravajo farovski hlevi in podi prenoviti, in to vse najbrž na stroške občanov. Pa to še ni vse, kar se namerava plačati in napraviti; gotovo imajo voditelji še druge načrte pripravljene za primer, da se jim posreči, dobiti občino v svoje roke. Če dobijo občinsko upravo ljudje brez odločnosti v roke, potem smemo pričakovati še slabših časov kakor so sedaj. Vsi pametni in za napredek vneti volilci brez razlike stanu in imetja, strnimo se skupaj in izberimo iz svoje srede možje, ki so vredni našega zaupanja. Nikdar ne pozabimo časov, v katerih so naše žene in naši otroci stradali najpotrebnejših živil, medtem ko so gotovi močotci imeli vsega na razpolago; predobro nam je znano, kako se je delila moka, mast, sladkor, usnje, sveče, petrolej, milo, slama, kako se je rekviriralo, komu dajalo in komu jemalo. Ljudje, ki so takrat revežem toljko gorja prizadejali, hočejo zlesti na odboriška mesta, namesto, da bi se poskrili po luknjah kakor murn. Takrat ni bilo nič greh, revežem jemati in bogatim dajati, sedaj je pa že greh, če vse z vami ne kima. Takrat, ko ste za vaš sedaj tako zadolženi Društveni dom agitirali, ste poudarjali, da je dom bolj potreben, kakor zvonovi, češ, zvonovi ne

privedejo nikogar v nebesa; sedaj pa pravite, da so zvonovi potrebni ter da mora vsak, ki hoče, da mu bo zvonilo, še enkrat seči globoko v žep, čeravno so že vsi vplačali visoke vsote. Ali je bilo potrebno in umestno, napraviti toliko dolga za zvonove? Prodali bi bili en sam oral farovške njive, in vse bi bilo plačano, reveži pa zadovoljni, ker bi prišli do svojih njiv. Torej takim možem, ki kimajo in slepo trdijo čez drn in strn za svojimi absolutističnimi poglavarji, naj zaupamo mi občinsko upravo? Ne in zopet ne! Ne dajmo se begati od gotove strani ter pojdimo odločno v boj za korist, napredek, izobrazbo in čast občine, oziroma občanov, ker s tem bomo napravili veliko delo in odvrnili še večje zlo, ki bi nas sicer prav gotovo zadelo.

BOŠTANJ OB SAVI. Tudi iz našega kraja se moremo zopet enkrat oglasiti v «Domovini». Pred kratkim sem šel s sejma in se spotoma oglasil v eni boštanskih gostiln. Kar načuditi se nisem mogel, ko sem zagledal tam v kotu za mizo g. kaplana in g. J. v živahnem razgovoru. Bila sta baš pri avtonomiji, ko je vstopil neki moj prijatelj. Skrivaj mu pokažem omenjeno dvojico, in moj prijatelj mi je rade volje razodel, da omenjena gospoda večkrat posedita pri dotični mizi pozno v noč in da nekaj kuhata že dalj časa. Moram pa tudi omeniti, da je bil g. J. vedno v naprednih vrstah. Da bi pa na starost predsedal in šel med klerikalce, je vendar preveč neznačajno. Naši klerikalci so se začeli torej nekaj gibati, a da bi prišli v Boštanju kdaj do kakih uspehov, se kljub vsemu ne bo zgodilo, ker smo tudi naprednjaki budni. Posebno «dobro» so se izkazali naši klerikalci v zadnjem času pri popravilu cerkve. Da se ni za stvar zavzel naš župan g. Dermelj, bi klerikalci pustili, da bi cerkev razpadla popolnoma. Saj se je izjavil cerkveni ključar Z., da on ne prevzame ničesar, če se tudi vse podere.

POLJANSKA DOLINA. V nedeljo dne 18. maja priredi naš Sokol Gorenja vas-Poljane svoj običajni vsakoletni javni nastop, in sicer to pot v Poljanah. Upamo, da bo uspeh

našega mladega društva zadovoljiv. Vsa svečanost bo še tem slovesnejša, ker se udeležijo našega praznika tudi bratska društva iz Škofje Loke in Zirov. Na sporedu so: ob 1. uri popoldne skušnje, ob 3. uri povorka po Poljanah, nato pa javna telovadba vseh oddelkov. Po telovadbi veselica, petje, ples. Vstopnina samo 3 Din. Naj ne bo zavednega Poljanca, ki se ne bi udeležil našega nastopa. Našim prijateljem, ki so že darovali razne stvari veselničnemu odseku, bodi še na tem mestu izrečena zahvala z željo, da njihov vzgled najde še mnogo posnemalcev. Zdravo!

ZUŽEMBERK. Dež pada, po naših cestah pa drvijo hudourniki — tako so ceste razorane. Le ne vemo, zakaj plačujemo tako visoko cestno doklado. Nič boljše ni po trgu, kjer gospodari naš modri trški predstojnik P. Odkar «ploza» v klerikalno trobento, gre vse rakovo pot. Po trgu se kopicí nesnaga, ob deževju se trg pogreza v morju blata in da je hoja čim «sigurnejša», zato pa skrbe neštevilni kupi postrganega blata, polomljene kanalske naprave in drugo. Sigurnost pospešuje zvečer še prav posebno egiptovska tema. Seveda, glavna skrb mu je obrnjena na pumpo, katero si hodi njegov nečak vsak dan nekoliko ogledat, za kar dobiva iz trške blagajne gotovo vsoto. Da bi pa nam tržanom privoščil ob večerih nekoliko razsvetljave, zato pa menda ni denarja. Značilno za njega je, da se še vedno usiljuje tukajšnjim SKS. Ne zaveda se, da že davno več ne spada na mesto načelnika napredne stranke, ki bo pač sama morala pomesti z njim. Kakor se čuje, se bo to že v kratkem zgodilo. Za danes dovolj. V kratkem sledi še kaj zanimivega o tem čudnem možu, ki naj se le še malo pokrepča s «farovško župco», da bo laže prebavljal.

KRMELJ PRI ŠT. JANŽU. V nedeljo dne 11. t. m. je priredila tukajšnja politična organizacija demokratske stranke javno predavanje o socialnem zavarovanju delavstva. Predavanja se je udeležilo prav veliko število delavstva, ki je z izredno pozornostjo in zanimanjem sledilo poučnim in koristnim izvajanjem govornika. Delavstvu se je polagalo

spokorjen graščak s Štajerske in da se sedaj vrača po petih letih iz Sveite dežele v svoj domači kraj. Da še bolj prepriča Juraja o svojih navedbah, mu pokloni tudi nekaj spominkov s svoje spokorjeniške božje poti. Pa kako je znal živo pripovedovati o svojih doživljajih!

Tudi odkritosrčni vitez Juraj je romarju kot gostu in tovarišu izpovedal vse po resnici, tako tudi to, da se odpravlja s svojimi hlapci po hčerko Milico... Ko je romar čul o tem popotovanju, določenem za naslednji dan, so se mu oči skrito zaiskrile, česar pa Juraj ni zapazil. Ko je Juraj bil s svojo povestjo nedavnih dogodkov pri kraju, je licemerski romar sklenil roke kakor k molitvi in boguvdano izpregovoril:

«Oh, dobri vitez in tovariš Juraj, kakor je mene očevala mogočna roka božja, da sem srečno izšel iz vseh nevarnosti na dolgi poti, — tako se bo tudi Vam vse po sreči izteklo. Rad bi tako dolgo bil Vaš gost, da bi videl srečno vrnitev Vaše ljubljene hčerke edinke, da bi se poradoval z Vami. Toda žal, tudi mene že težko čaka domači kraj, odmerjena mi je vsaka ura!» — Po teh besedah se je gost odpravil k počitku...

Komaj se je zdanilo naslednje jutro, so bili jezdeci že pripravljene za odhod. Z Jurajem se odšli: zvesti Janko in dva hlapca,

ki sta se z Jurajem bojevala pred Belim gradom. S seboj so vedli tudi malega konja rjavčka za Milico. — Romar je opazoval njihov odhod. Za njimi se je odpravil tudi on. Odšel pa ni proti Štajerskem, temveč je kmalu zavil proti Rožeškemu gradu, kateremu je služil — za vohuna...

Srečno brez vseh nezgod so došli kompoljski jezdeci v Kamnik. Ker so že skoro vsi meščani vedeli o Miličini usodi, je srečni oče vitez Juraj z lahkoto našel Plavčevo hišo. Pero je preokorno, da bi moglo v pravih živih potezah opisati veselo svidenje, kakor se je v resnici vršilo. Milica je ravno prepevala pri svojem opravlku, ko so se pred hišo ustavijo grajski. Čuvši njen glas je vitez Juraj naglo skočil s konja in pohitel skozi vežo naravnost k hčerki: «Milica, Milica, dete moje, naj te po dolgem času zopet vidijo moje oči!»

Plavčevi ljudje, ki so se v hipu zbrali, še niso doživeli tako genljivega trenutka kakor zdaj ob objemu plemenitega očeta in njegove edinke. Vsem so stopile solze v oči... Gostoljubni mojster Plavec je svidenje z gostoljubnostjo povečal v pravo domačo slavnost. Vsa družina je z grajskimi ljudmi vred sedla za veliko mizo v prostorni hiši. Plavčeva mati pa so s pomočjo deklet urnih rok pri-

pravili, nakuhal in ocvrli primernih dobrin, kakor za malo svatbo. Da ni gostom manjkalo tudi dobrega vina, ni treba posebej

omenjati. Napitnice so se vrstile vse križem. Ne smeo tudi zameriti gospodarju Plavcu, če je bil prav ponosen, ko je imel imentnega viteza za svojega gosta...

na srce, naj se z vso resnostjo posveti proučevanju konkretnih delavskih vprašanj. Brez temeljitega poznavanja stvari same je vsako resno delo izključeno. Sama politika besed pa delavstvu ne more koristiti. Delavci so s svojo mirno pozornostjo in razumevanjem stvari pokazali, da so umsko više razviti, kakor jih gotovi ljudje smatrajo, ki delavcem ne znajo nuditi drugega kakor prazne brezpomembne in hujskajoče besede. Delavec ima razum in hoče, da se mu razjasnjujejo tudi stvari, kaktere je treba obseči z razumom, in ne samo stvari, ki vzbujajo samo strast in sovraštvo. Na predavanju in iz razgovorov je bilo videti, da je naš delavec željan pouka in izobrazbe in da je sit večnih čencarij o buržujskih, kapitalističnih in o podobnih hujskarijah, ki zemlje niti za vinar ne pocenijo, pač pa polnijo le žepe hujskačem. Le resno delo bo prineslo sadove. Krmelj je delavski kraj in zato bo naša organizacija delavskim vprašanjem posvečala posebno pozornost in je prevzela nase dolžnost, da tudi v posameznih posebnih slučajih z nasveti, navodili, intervencijami in vlogami delavstvu pomaga doseči njegove pravice. Zato se z zaupanjem obračajte na organizacijo! Želimo, da Zveza kulturnih društev v našem prijaznem Krmelju priredi še več takih poučnih predavanj. Ostali delavski kraji nas v tem stremljenju posnemajte! — Udeleženec.

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU. To nedeljo nas je obiskal ravnatelj g. Lovro Tepina iz Ljubljane in nam poljudno ter zanimivo govoril o najbolj perečih potrebah in napakah naše živinoreje. Poslušalcev je bilo okrog 50, ki so vsi z zanimanjem sledili izvajanjem. Naj nas čimprej zopet obiše! — Občinske volitve bomo imeli 29. junija. Gotovo je, da bomo vsi napredni volilci nastopili skupno za trezno in pametno gospodarstvo v naši občini.

PREDOSLJE. «Liberalci bodo odpravili iz šole Boga in verouk.» S tem geslom agitirata tukajšnji župnik in kaplan za letošnje občinske volitve. Seveda jima nasede marsikak duševni revček. Zalostno za oba gospoda je, da se poslužujeta takih neresničnih trditev. Imeli smo župnika za dostojnega človeka, zdaj pa vidimo, da govori vedoma neresnico.

Pa pri vsem tem veselju se je le v enem srcu kalila radost. To je bil Jošt. Veselil se je sicer z vso družino, zraven pa so mu vendar tožne misli mračile oči in obraz. To je kmalu opazil tudi vitez Juraj, zato ga vpraša po vzroku žalosti — toda mladenič se je sramoval odkrito izpovedati... Iz te zadrege mu pomaga Milica z odločilno besedo:

«Ljubi oče moj, kakor Vi cenite in ljubite Janka, ki je Vas rešil grozne smrti, tako se ljubiva tudi midva z Joštom. Ljubite ga še Vi, kajti če bi njega ne bilo, bi ne imela današnjega radostnega dne! Moje telo bi že trohnelo, Vaše srce pa umiralo od žalosti, to vem... Kakor sem vesela sedaj, tako bom tudi žalostna, ko odidemo od te drage hiše. Zlati očka, pustite mi, da sama z večno zvestobo poplačam svojemu rešitelju, ljubemu Joštu, rešitev in ljubezen!...»

V hiši je nastala grobna tišina. Zdaj se je šele dognala prava resnica o Miličini rešitvi in o njeni ljubezni do Jošta. Oče Plavec je v nekaki notranji tesnosti naslonil čelo ob roko in se zazrl predse; mati, ki je pri Miličini izpovedi ravno tiho vstopila v sobo, si je s predpasnikom utrinjala solze, mladi Jošt pa je upapolno gledal v pošteni obraz viteza

Predoseljski občinski odbor naj bi imel tako moč, da bi ukazoval državi, kakšne zakone naj ustvarja. To lahko pripovedujeta svojim backom, ki ne smejo brati drugega kakor «Domoljuba»; drugi pa, ki mislimo malo dalje kakor do konca nosu, vemo, da se rešujejo pri občini gospodarske zadeve, ki so za nas vse velike važnosti in katere mi bolje poznamo kakor duhovna gospoda. Hvaležno odklanjamo njuno «farbarijo» ter jima toplo priporočamo Kristusov nauk: «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!» Sovraštva in prepira je bilo že dovolj v naši občini, naj zavladata enkrat mir in ljubezen. Bojimo se, da ta blagohotni nasvet ne bo našel odziva pri naših božjih namestnikih.

ŠT. PETER PRI NOVEM MESTU. Gospod F. je vzel preko zime k sebi reveža, ki ga je za božjo voljo prosil, naj se ga usmili in mu da jesti in strehe. Delo je omenil pri tem le mimogrede. F. mu izpolni to milo prošnjo in ga sprejme v svojo hišo — ne iz potrebe, temveč le iz usmiljenja. Ta veliki revež se je kmalu privadil toplemu gnezdju, sčasoma se je opogumil, poiskal si je somišljenikov pri Orlih in prijateljic pri cerkvenih pevkah, saj je znal tudi on tako lepo peti na koru kot slavček v grmovju. Po ubogi «Domovini» je udrihal ob vsaki priliki s tako silo, da je kar treskalo. Ravnal je pač po naukih svojega dušnega pastirja, ki je na prižnici javno razglasil pri jutranji maši, da je hudičeva vsaka hiša, kjer čitajo «Domovino», to umazano, raztrgano cunjo. To pridigo si je naš siromak dobro zapomnil. «Moj gospodar je demokrat, čita «Domovino», hvaležnosti te baže človek ne zasluži, saj je njegova hiša itak hudičeva,» si je gotovo mislil sam pri sebi. In je šel ter izmaknil starčku, svojemu dobrotniku, listino s 3000 dinarji ter začel izkazovati hvaležnost prijateljem in prijateljicam, Orlom in cerkvenim pevkam, ki so bili po njegovem hvaležnosti bolj vredni nego ta preklicani demokrat. Pa so imeli nekaj časa naši Orli in cerkvene pevke lepo življenje, pili so, peli in se radovali, saj je naš siromak vse plačal z denarjem demokratskega «kapitalista». Kaj za to, da je ta demokratski «kapitalist» star in bolehen mož, on čita «Domovino», zato ga

Juraja. Vse je mučno čakalo, kaj poreče on, imenitni kompoljski vitez in Miličin oče. Sedaj vstane vitez Juraj v roki držeč polno čašo vina in slovesno spregovori:

«Kar je usoda zvezala, ne bom trgal jaz. Nazdravljam ti, ljubi Jošt! Spoznam, da za mano, ko me že ne bo več na svetu, ne bo zvestejšega človeka od tebe, da mi čuva moje ljubljeno edinko. Naj Bog z nebeških višav blagoslovi vajino zvezo! Jaz vaju zaročam. Veselita se vidva mlada in meni ljuba. Bodita srečna, o vsem podrobno pa se še pogovorimo. Napijam torej na zdravje vama in vsej častiti Plavčevi hiši!...»

Kupice so čvrsto zazvenele v znamenje, da v tej družbi ni bilo nobenega hinavca, temveč vse, kar se je videlo po zunanosti, je bilo tudi v poštenih srcih, ki so vsa utripala radostno. Jošt in Milica sta se objela, srečnemu očetu Plavcu pa se je zdelo, kot bi sanjal prijetne sanje. Kakšno povišanje je to za njegovo rodovino! Njegov sin pa graščakov zet! — to je vendar najvišje odlikovanje, ki se ga ni mogel nadejati v svojem življenju. Ko so pojenjala nazdravljanja, vstane torej tudi oče Plavec in spregovori, kakor je to čutil za svojo dolžnost:

ni škoda. Ali ta hudobni centralizem vzdržuje še vedno orožnike, sodnije in še toliko drugih «nepotrebnih» stvari — daj, bože, da bi kmalu avtonomija pometla z vso to navlako, potem bomo šele pravi ptiči in Orličiči. Ker pa žalibog še nimamo avtonomije, je prišel orožnik in povabil s seboj našega Orličiča, ki je skesano priznal, da je našel v listnici svojega gospodarja sicer ne 3000, ampak le 2000 dinarjev, in oddal še preostalih 750 dinarjev. Drugo pa se je že zapelo in zapilo. In tako je naš Orličič-tatič prišel v kletko kakor ptič, samo ne poje nič, temveč gleda, kako ga čuva birič. — Gospodje klerikalci, izderite najprej bruno iz svojega očesa, potem šele očitajte nasprotnikom pezdri v njih očesu. Radi vaše reklame se «Domovina» stalno širi tudi v naši fari in tudi nas demokratov je vedno več, čeprav ščuvate na nas na prižnici in v spovednici. — Demokrat.

KUHARICA IZ MIRNE, KI PIJE GA IZ ŠTIRNE.

(Dopis.)

Pri nas imamo kuharico, ki kličemo jo vsi za Mico; je lepa in debela ko Katra ali Špela.

Da znali bodo tud' farani, kak' Mica gospodarstvo brani, popišemo to zgodbo v zabavo in presodbo:

Župan je sklical svoj odbor, je rekla Mica, da je nor; to pa seveda le zato: za pot pod farovžem je šlo!

«Hudobneži so pot zaprli, na vrtu jablelane podrli. Jezila se je Mica, da to ni več pravica.

Je s kolom pot zapirala, se na ljudi zadirala. A Podločan, so se zbrali naprej drevesa podirali.

Ze jablelane ležijo in zdaj je prosta pot, A Mici se oči solzijo, še hujše ji je v srcu not.

«Božja pota so za nas uboge zemljane resnično nedoumljiva. Sedaj lahko vsi z zlahtnim gospodom Jurajem spoznavamo, da je Bogu mogoče tudi iz hudobije narediti dobroto. Le pomislite, če bi jaz bil takrat sina doma zadržal, bi se bila hudobija docela obnesla in ta draga cvetlica Milica bi bila za vekomaj presajena v smrtno gredo. Ne godrnjajmo torej nad božjimi naredbami in spoštujmo jih. Pa ko je naša sreča že tako popolna, mi veleva očetovska dolžnost, da tebi, moj sin, izpregovorim par besed: Bodi v veselje Milici, njenemu zlahtnemu očetu in naši hiši, ki je s tvojo zaroko visoko počaščena. V tem je obseženo vse! Prosim Boga blagoslova za vajino zvezo in nazdravljam zlahtnemu gospodu Juraju, da mu bo usojenih še mnogo srečnih let v dopadenju nad njegovim potomstvom!»

Zimski dnevi so kratki, zato so se kompoljski ljudje v popoldanskih urah morali dvigniti in se odpraviti z Milico proti domačemu gradu. Ko sta se poslavljala mlada zaročenca, pravi Milica v tolažbo:

«Jošt, žalosten pa nikar ne bodi. Dal Bog, da bova kmalu za vedno združena. Dotlej ti je seveda sleherni dan prosta pot

GORA PRI SODRAŽICI. — Klerikalna stranka tudi pri nas doživlja vedno večje pome. Naš občinski odbor je na svoji seji dne 26. aprila t. l. razpisal službo cerkovnika, ki ga že leto dni nimamo. Toda kaj se je zgodilo. Vsi tisti, ki vedno kritizirajo demokrate, so se tokrat izkazali s tem, da so vložili pritožbo, češ, da ne pristanejo na sklep seje. Sedaj se vidi, kdo je proti temu, da bi ne dobili cerkovnika. To niso demokrate, temveč naši klerikalci, ki uganjajo hinavščino, kjer le morejo. Toda v kratkem se tudi pri nas vršijo občinske volitve. Naši občani so doslej imeli dovolj prilik, da so uvideli, kdo je za pametno občinsko gospodarstvo in kdo samo za zgararstvo. Klerikalcem ne bomo dali glasov, temveč bomo volili demokratske moze. Saj lahko vsak uvidi in spozna, da so demokrati za odkrite račune, klerikalci pa sa samo za zahrbtne spletke in za nadoblast. Gorniki, torej pozor na klerikalne hinavce. Ob občinskih volitvah mora naša demokratska zmaga biti popolna. — Gornik.

RAKA PRI KRŠKEM. Bližamo se občinskim volitvam. G. župnik Škerjanec zopet napenja vse strune, da bi vjel kaj ptičev na svoje limanice. Toda zastoj se trudite, gosp. župnik, kajti Račani so že siti Vaših obljub. Škoda voza in čevljev, ki jih zastoj uničuje. — Sedaj pa na drugo točko: Kaj delajo naši Orli? Najprvo čestitamo sirovosti in pijančevanju posameznih Orlov, pred katerimi ni miru ne podnevi ne ponoči. Pred mesecem dni so bili naši Sokoli, ko so se mirno vračali na svoje domove, napadeni od pijanih pobalinov, med katerimi je bil seveda tudi neki korajžni Orel. Vsi so prejeli že zasluženo kazen pred krškim sodiščem. — Pozabiti ne smemo tudi na naš politični cerkveni pevski kor. Na koro se nahajajo sami Orli, Orlice in Marijine device. Gospod organist je pa hotel pevce nekoliko spremeniti in nadomestiti s sokolsko mislečimi pevci. In čujte, čukovski glasovi so zagrmeli s pomočjo svojega voditelja g. kaplana in njegovega petolizca Fr.: «Tega ne dopustimo, rajši organista z Rake, kakor Sokole na kor.» Gosp. organistu čestitamo za njegov možati nastop. Le kar metlo v roke! — Zdravo!

na naš grad. Pristrčno te bova vesela oče in jaz. Prijezdi torej k meni, kadarkoli boš utegnil. Vedno bom mislila nate, prišla bom pa tudi sama še v Vašo hišo, ki mi je druga domačija!

Te besede so blažile Jošta in vse, ki so stali okrog, ko je Milica zajezdila svojega rjavčka, ki so ga nalašč zanjo privedli s seboj, so se vsi čudili njeni spretnosti. Še par pristrčnih besed in krepko seganje desnic — pa so se ločili...

Jošt je dolgo strmel za njimi. Čim bolj so se oddaljevali, tem tesneje mu je bilo pri srcu. Ko so tam za ovinkom zavili v gozd in mu je Milica zadnjič mahnila z robcem v pozdrav, mu je dušo preletela nekaka čudna slutnja. Sam se ni mogel razumeti: saj vendar nima povoda, da bi gojil tesnobo, ko se bo vendar kmalu vse lepo dopolnilo. Toda po drugi strani je verjel svojim izkušnjam, da neznana razburjenost njegovega srca nikoli v bodočnosti ne prinese nič dobrega. Zato je ves popoldan bil zamišljen in se je rano zvečer podal k počitku. Zaspal pa ni, temveč je v nekakih vročinskih premišljevanjih prečul svetlo zimsko noč.

(Dalje prihodnjič.)

RAKA PRI KRŠKEM. Občinske volitve se bližajo in že hodijo znani agenti nagovarjati svoje kulukarje in tudi druge ljudi. Pri zadnjih skupščinskih volitvah so nam ti agenti obetali, da bodo klerikalni poslanci znižali davke, zaprli šole in učitelje pognali, ker jih je preveč, da bodo cene znižali itd. Brihtnim kulukarjem so se pri teh obljubah kar sline cedile, posebno so bili veseli obljubljenih odprave šol. Mislili so si pač: Če so bili naši pračedi nevedni ko noč, zakaj bi tudi oni ne ostali takšni, kajti sicer nas ne bodo mogli več tarbati farovski gospodje. Mi napredni kmetje danes klerikalnim obljubam več ne verjamemo, saj smo sami videli, kako klerikalna beseda drži in kaj velja. Ako pride znani agent M., mu pokažite vrata. Tako tudi njegovim pristašem. Mi jih ne maramo več v odbor, ker jih predobro poznamo.

MORAVŠKA DOLINA. Bližajo se nam občinske volitve in drugače precej zaspana Moravška dolina je zdaj čudovito oživila. Z mrzlično nervoznostjo se vse pripravlja za volilni boj. Kakor je sklepati, bodo uporabili naši klerikalci vsa sredstva, da dobijo zopet večino v občinskem odboru. Ravno sedaj se je vršil misijon, nad katerim se sicer nikakor ne bi izpodtikali, če se ne bi ondi po naprednjakih in po naprednem časopisju najbolj udrihalo. Tega si ne moremo drugače predstavljati, kakor da je bil misijon namenjen tudi nekoliko volilni agitaciji. Naše samostojneže je baje misijon čisto potrl in preplašil. Kreпки naprednjaki so to, kajne! Na sestanku fantov, ki so bili posebej povabljeni od misijonarja, se je posebno udrihalo po Sokolih in se je pripovedovala tudi neka nedostojna stvar o nekem sokolskem načelniku z Dolenjskega. Mi, ki radi misijonarja nismo vrgli puške v turščico, bomo seveda še poizvedeli, če je stvar sploh resnična. Pripomniti pa moramo, da bi se morali gg. misijonarji nekoliko bolj držati Kristusovega nauka, ki pravi: Ljubi svojega bližnjega in ne govori slabo o njem. Nikar ne posnemajte vrhpoljskega župnika, ki je nedavno na sličan način trosil o tukajšnjem načelniku Sokola neutemeljeno vest, ki se je izkazala kot popolnoma brez podlage. Povezimo vam: bodite dostojni in pustite nas pri miru, drugače odpremo še mi naš predalček, kjer so shranjeni razni dokumenti. Naš Sokol se jači in napreduje kljub vsem gonjam. — Mi volilci moravške občine pojdemo vsi na volišče za napredno listo in ne poslušajmo klerikalnih demagogov, kajti oni so nas daleč privedli s svojo nesrečno politiko.

KOSTANJEVICA. Naš župnik g. Podbevšek, ki se je že proslavil v preganjanju cirilice iz naših šol, se je spravil nad nedolžno deco. Ta junak zapira šolarje do dveh ali celo do treh popoldne. Seveda v šoli se mu ne ljubi sedeti pri njih, zato jih odpelje v župnišče ter zapre v društveno dvorano. Za stražarja jim pa menda postavi svojo kuharico. Otrok seveda ne vpraša, ali so kosili opoldne ali ne, saj je glavno to, da je sam sit. Povedati mu pa moramo, da svojih otrok ne pošiljamo zato v šolo, da bi jih župnik učil stradati. Tudi kazen naj ima svoje meje. V bodoče si bomo znali sami poiskati drugo pot. — Prizadeti starši.

LUKOVICA. (Pismo brdskega župljana.) Rad se razgovarjam s prijatelji o tem in onem. Zapisati pa moram, kako mi je oni dan pravil neko moj prijatelj, ki je pošten in pobožen mož: Kmalu bo poteklo 1900 let,

odkar je v groznih bolečinah in zaničevanju umrl na križu naš Odrešenik. Kako hudo delstvo je neki napravil naš trpeči Jezus iz Nazareta in kdo so bili tisti, ki so ga pripravili v tako strašno smrt? Vsakomur, ki je bral sv. pismo novega zakona ali zgodovino izza Jezusovega časa, je znano, da so takrat gospodarili Rimljani nad Judi. Farizeji in pismarji pa so bili judovski duhovni. Jezus je učil, da so si vsi ljudje bratje in sestre. Farizejem je očito v obraz povedal, da so «pobeljeni grobovi!» Zato so ga smrtno sovražili. Posrečilo se jim je tudi, da so s silo primorali strahopetnega rimskega oblastnika Poncija Pilata, da je obsodil Jezusa v smrt na križu. Tako so torej veliki judovski duhovniki spravili v smrt Jezusa samo zaradi tega, ker jim je očital po pravici, da so hinavci; namesto, da bi narod učili Mojzesovo in božjo postavo, pa so se v vse drugo vtkali — Boga pa so častili le s hinavščino in z ustmi! Tako je bilo torej ob času Kristusovem — ali je dandanes kaj boljše? Kaj bi rekel Jezus, če bi prišel sedaj k nam in videl svoje služabnike!? Povsod se pehajo, za ministre bi bili radi, poslanci so — le na to so pozabili, kaj je rekel Jezus: «Moje kraljestvo ni od tega sveta!» Tako mi je pravil moj prijatelj in jaz sem mu moral pritrditi.

A. S.

PODZEMELJ. Pri nas se dogajajo čudne stvari. Naš g. kaplan leta vse dneve okrog po hišah. Končno se mu je posrečilo, da je zbral v nedeljo dne 11. t. m. par svojih septembrov (kimavcev) v Podzemlju, kjer so določili sami sebe v občinsko kandidatno listo. Imelj pa so smolo in jim je zmanjkalo šest kandidatov, ki odpadejo na vasi Krasinc in Cerkvišče. Šele popoldne so še ujeli nekaj ovac, da so stvar dopolnili. Seveda je njihov trud zastoj, ker jih večina itak ne bo volila. G. kaplan je tudi prišel na županstvo, da bi si prepisal volilni imenik, kjer mu jih je župan naprednjak povedal nekaj prav dobrih. Bilo je tam tudi nekaj drugih naprednih mož, ki so se z njim lepo pozabavali, da je laže odšel z dolgim nosom. Vprašamo g. kaplana, ali je že pojedel tisto pšenico in ajdo, ki jo je v jeseni pobral med nami po občini. Božji mlini počasi meljejo. — Kučerski Tone.

TRBOVLJE. G. urednik, opisati Vam hočem nedeljski doživljaj, ki Vas bo gotovo zanimal. Sedeli smo v neki znani gostilni in čakali, da se prične kino-predstava, toda žal, je morala odpasti, ker je v električno napeljavno treščila strela. V poltemi smo kramljali in naenkrat iz sosednje sobe začuli znane glasove, kakor bi šlo za volovsko barantijo. Seveda, nehote smo morali poslušati, kako sta dva možaka sestavljala občinsko kandidatno listo za «gospodarsko» skupino, to je listo «radikalokomunistov» in raznih izmečkov drugih strank. Če bi v resnici taki ljudje dobili občino v roke, potem bi bilo boljše, da si že vnaprej vse razdelimo. — Ni bilo dolgo po tej volovski barantiji in začulo se je iz sobe na levo brenkanje na kitaro, znan bariton pa je pel o Mihi in Mihcu:

Miha: «Ti se vpiši v listo našo, ki zares prodrila bo, če pa ne, bo sedla v kašo, joj to zánjo bo hudó! I-a, i-a...»

Mihc: «Veš, da jaz se strinjam z vami; žal «ciglana» še stoji, a po naši ni reklami, kaj porečeš, Miha, ti? Hm, hm!»

Miha je nato obmolknil, kitaro tudi in mi smo se smejali. Pa še drugič kaj!

TRBOVLJE. Delavec-rudar nam piše: Bližajo se občinske volitve in umevno je, da so vse stranke na delu, da spravijo čim največ svojih kandidatov v občinski odbor. Bolj ko vsi drugi pa se pehajo naši komunisti in klerikalci, da bi dobili občino v roke. Delavci! Kdor od nas preudarnih delavcev je zasledoval potek za nas tako katastrofalne stavke, ta pač ne more voliti tistih strank, ki so nas uboge trpine tako neusmiljeno izigravale samo za svojo strankarsko korist, svoja korita! Poglejmo na kakšen način! Komunisti in njihovo časopisje so že več nego dva meseca prej razglašali, da gremo v boj, naj se pripravimo, da bo boj huč itd. Pa kako so se pripravljali? Tisti, ki so najbolj kričali, so najbolj skrbeli, da so bila vsa skladišča s premogom prenapolnjena. Ako se pripravljata tako odločilna akcija, se dela pač drugače. Ker je bilo dovolj zalog, podjetju pač ni bilo treba zvišati plač. In pa potem, ko je prišlo do pogajanj, ali niso bile stavljene tako pretirane zahteve, da je vsak starejši delavec, ki je na svetu že kaj skusil, naprej povedal, da iz tega ne bo nič. A ko je družba vendarle dovolila tiste bore 3, oziroma 4 dinarje in bi se bila zadeva za nas vsaj malo boljše rešila, so se pa znašli špekulativni klerikalci, ki niso nam še nikdar nič koristili, pač pa že dosti škodovali, in se zadeve poprijeli. Pa kako? V Beogradu imajo svojih 21 poslancev, v Sloveniji torej največjo moč, pri Trboveljski družbi pa tudi svoje akcionarje, a namesto, da bi nam rekli: S stavko ni nič, ker se niste pripravili, vzemite raje ponujane dinarje, so pa še nadalje hujskali in nas zapeljevali, da še tistega nismo dobili. Kdor je pameten delavec in zaveden Slovenec, ta bo volil z demokratsko stranko, ki ima poštene namene in bo delala vedno na to, da mora biti za pošteno delo tudi pošteno plačilo. Torej le brez skrbi in brez strahu, dragi sodelavci, vsi za našo JDS, ki sicer ne obeta na zemlji nebes in zlatih gradov kakor druge stranke, ki pa je vedno pripravljena pomagati vsem pošteno mislečim in zatiranim stanovom. — **Trboveljski rudar.**

TRBOVLJE. Štiri stranke so vložile svoje liste za občinske volitve, peta lista se pa vobče smatra kot skupina koritarjev. Radikali so vložili pod firmo gospodarske, kmečke, delavske, obrtne itd. skupine svojo z obljubami in na vse mogoče načine pridobljeno listo. Če pogledaš to listo, groza in strah, v duhu vidiš vstajati ciglano v svojem modernem obratovanju, magistrat, park, konjičke, avtomobile kakor v tisoč in eni noči. To z neomejeno zavezo jamčeno gospodarstvo smo že čutili; ostale so le občinske doklade, drugo so bile le prazne fraze. Če sam sebe ne znaš gospodariti, kako boš druge gospodaril, pravi pregovor. Korlnova duševna in ročnodelavska skupina pa kljub počestnemu pobiranju podpisov ni mogla dobiti dovolj glasov. Gotovo je pozabila stranka na drobšč, brez cvenka pa ne gre; ali pa če bi vsaj vsak dobil nov klobuk, kajne? — **Delavec s ciglane.**

DOL PRI HRASTNIKU. Bilo je pred časom, ko so vladale na Dolu vse drugačne razmere kot dandanes. Dolske ovce, kostrune in kozle je pasel takrat župnik g. Veternik, hud politik, sicer pa poštenjak. Pa se zbere lepega večera četvorica ali petorica dolskih fantov ter se dogovori, da gre župniku pet podoknico. Niso pa vedeli, da jih poslušajo organist D. Tiho, kot tatovi se priplazijo pod župnišče in v tiho noč zadone veličastni akordi z žaljivo vsebino. Z zadnjim akordom

so izginili tudi pevci. G. župnik bi jih bil rad tožil, a jih ni spoznal. Sedaj pa, kakor pravijo, daje rade volje natančne podatke o tem večeru vodja dolskih klerikalcev župan g. Draksler. Če še koga zanima, kdo je takrat pel, naj torej vpraša g. župana.

HRASTNIK. Glede na zaševni dopis nam piše g. Janko Arnšek, da ni glede politike nikdar kolebal, temveč bil že prej pristaš SLS. Dalje izjavlja, da v stanovanski zadevi ni nikogar šikaniral in da ni pristransko postal, temveč da se trudi za to, da si najemniki pribore čim več pravic v okvirju stanovanskega zakona.

LAŠKO. Bivši «Habsburški sluga» («Slovenski Gospodar») prinaša obširen dopis pod naslovom «Osmešeni demokrati v Laškem», v katerem besediči o šhodih klerikalne in demokratske stranke v Laškem dne 27. aprila. Po dopisnikovem mnenju so doživeli klerikalci zelo veliko zmago nad demokrati. Seveda, tudi to pot ni pozabil dopisnik «Slovenskega Gospodarja» lagati. Zmaga, ki so jo dosegli kulukarji, je bila v resnici zelo piškava. Vsi mi demokrati, ki smo bili navzoči na tem klerikalnem shodu, smo kar pomilovali duševnorevne klerikalce, ki so z nepopisno nesramnostjo nastopali proti nam ter nas hoteli dejansko napasti. Zelo smo občudovali tudi one klerikalce, ki so prav po barabsko preklinjali. Po končanem govoru klerikalnega voditelja g. dr. Ogrizka je ravno tam otvoril g. dr. Roš shod demokratske stranke. Tega shoda se je udeležilo precej ljudi. Odšli so le oni najbolj nedostojni klerikalci. Poročal je g. dr. Rapč, ki je v kratkem in jedrnatem govoru razkril ostudne grehe klerikalnih tigrov. Poslušalci so odobrvali govor g. dr. Rapčeta in še celo gosp. dr. Ogrizek ni vedel več, kaj bi odgovoril; zato je molčal in kimal.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Ker pri nas silno manjka psov, ki bi lajali na ljudi, zato pa imamo nekatere klerikalce, ki se na cesti ali pa kje drugje prav grdo obregajo v naprednjake. Naš znani eselesar Bukovski Matijec se je v zadnjem času precej spremenil. Sedaj baranta le s telčki, ki jih pa med potom tako neusmiljeno pretepa, da jih komaj pol žive prižene k mesarju. Ali nimamo pri nas zakona, ki bi takšno mučenje živine kaznoval?

RADMIRJE V SAVINJSKI DOLINI. V «Domovini» smo čitali dopise iz Mozirja in Nazarij o graščinskem upravitelju Pelhanu. Tudi pri nas se zgražamo nad njegovim gospodarstvom in vsi ljudje se čudijo, da ljubljanski škof nič ne vidi in ne sliši. To bo napravil njegov naslednik kisel obraz, ko bo prevzel mesto lepih in obširnih gozdov same «frate». Sicer pa smo zadnjič inteli še povrh jeze tudi precej smeha, ko se je raznesla po dolini šala o Pelhanovem sekanju. Neki šaljivec je vprašal škofijskega nastavljenca: «Ali bo res inženjer Pelhan naročil vsem gozdarjem »parazole«?» «Zakaj pa?» vpraša ta začuden. «Zato, da bodo gozdarji v senci hodili, kadar bodo les merili, ker že nič smrek več ne stoji.» Upravitelj Pelhan pa ne ravna tudi baš najlepše s konji, ki stanejo danes lep denar. Vsemu okraju je v škodo, da zavzema pri nas tako važno mesto človek, ki gospodarstva ne razume.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Za skorajšnje občinske volitve v našem trgu je že vse v polnem teku. Zanimivo je dejstvo, da se nekateri gospodje protivijo temu, da bi dva g. učitelja, ki že dalje časa tukaj službujeta, tudi tukaj volila. Strah jih je, pa se zvijajo na vse

načine. Ker smo v splošnem vsi zadovoljni in sporazumni edino z demokratsko stranko, zato jo prosimo, da postavi na kandidatsko listo res delavne in neustrašene ljudi, ki tudi razumejo kritične strani kmeškega ljudstva. Za župana hočemo imeti domačina in takega, ki bo znal delati za občino. — V našem trgu so sedaj na krmilu pristaši SKS, ki so pa že skoro vsi odvrgli svojo prvotno obleko in se izprevrgli v škrlatnordeče «pilpogačice». Kakor znano, je tudi naš g. župan napravil drzen skok preko farovža k radikalom. Vsi naprednomisleči tržani, združimo se v eno fronto in volimo res delavne in neustrašene ljudi. Dosti imamo klerikalnih laži in obljub. Na boj na divje Amonite! — **Bonifacius.**

SV. ŠTEFAN PRI ŠMARJU. Upraviteljica tukajšnje pomožne pošte, gospa Jožefa Kotnik, se v «Domovini» št. 18 zagovarja z izjavo, da ni nikdar nagovarjala naročnike «Domovine», naj ta liberalni časopis opuste in si naroče «Slovenskega Gospodarja». Mi pristavljamo k temu samo to, da je nagovarjala dotičnega naročnika njena hčer. Da se je pa že svoj čas pred vojno agitiralo v tem uradu proti naprednim časopisom, so pa priče na razpolago.

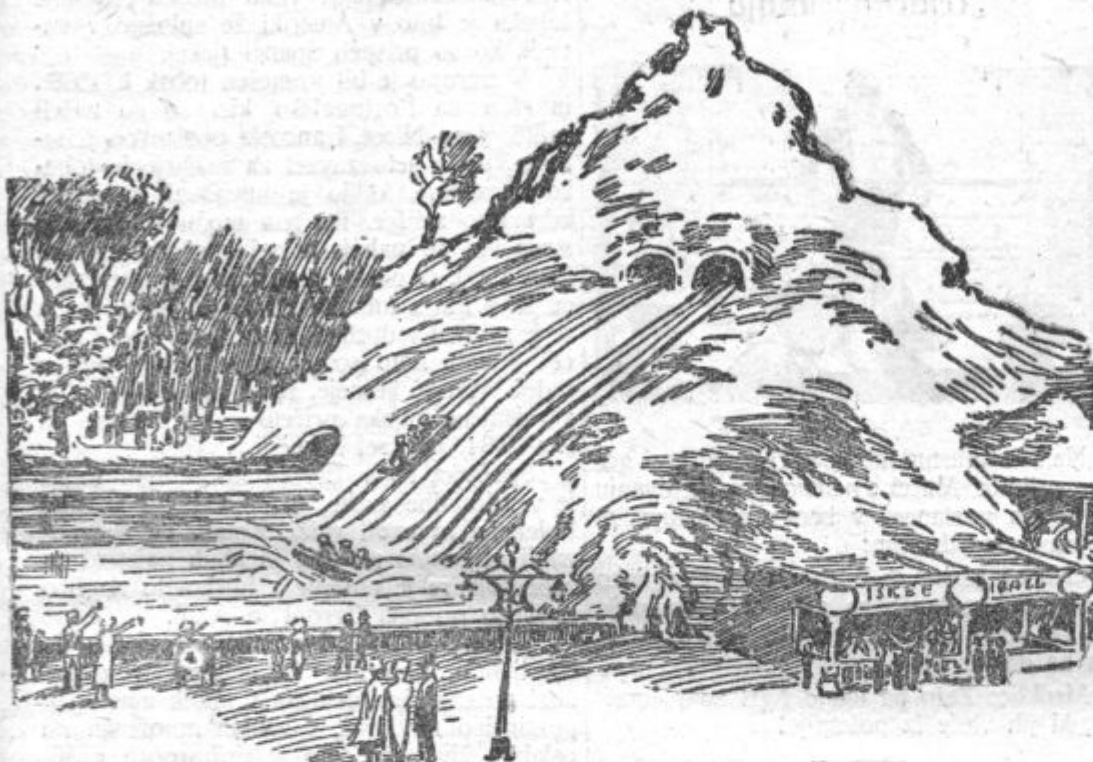
SV. ŠTEFAN PRI ŠMARJU. G. urednik, naznanjam Vam, da je naš somišljenik in stari znanec puščavnik na Babni gori minuli mesec v Gospodu zaspal. Te novice so se tukajšnji klerikalci zelo razveselili, češ, zdaj nas ne bo nihče več opazoval z daljnokukom in poslušal z daljnosluchom, kakšne politične neumnosti bodo uganjali. Pa so se zmotili. Ta dva aparata sem namreč podedoval jaz kot puščavnikov najboljši prijatelj. Od zdaj naprej Vam bom jaz vedno poročal novice od Sv. Štefana. Jaz se pa imenujem «Pika izpod gore». — Pri tukajšnji pomožni pošti pa je res red. Vprašamo poštnega sela v ženski obleki, ki nosi pošto iz Šmarja k Sv. Štefanu, ali ima plačo tudi od tega, da od hiše do hiše opravlja poštene ljudi in napravlja med zakonci prepir. Ali je to tudi delo krščanske ljubezni? Svetujemo ji, naj vzame namesto svojega strupenega jezika rajši največjo metlo v svoje roke in odstrani smeti izpred svojega praga. — **Pika izpod gore.**

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Dovolite, g. urednik in dragi bralci, da Vam tudi jaz poročam nekaj domačih novic. Naš župnik mi bo zameril, da pišem, toda nič ne bomo tajili, da ga zaradi njegove ošabnosti nič preveč ne obračunamo, kakor se to splošno opaža med farani. Ako ga je treba za krst ali spoved in kar še spada v njegov delokrog, ga je včasih res težko najti. Priden pa je, kadar bero pobira. Vzame vse za božjo hvalo, seno, slamo, jajca, zrnje, predivo — kakor zdaj pravijo, bo začel zbirati še lepa dekleta, če bodo krotka. Lansko leto je naš župnik dal popolnoma dobre hleve pri župnišču podreti in znova postaviti. To pa samo zato, ker stari niso bili po godu njemu in K—čevemu Tinetu. Nikogar niso vprašali, ali bo to prav ali ne, zdaj pa Tine že okoli skače in pošilja opomine, da bo treba vse plačati. Mi pa pravimo, da naj tisti plača, ki je naročil. Gospod Jezus Kristus je sicer rekel, da naj se ljubimo med seboj in podpiramo drug drugega, toda ravno naš župnik se po tem nauku ne ravna, ker hoče imeti vse boljše nego mi, ki smo včasih usmiljenja vredni reveži. Pa ne vemo, če se mu bodo bere tudi odslej vedno dobro obnašale. Brez zamere! **1. listopad 1922. om 1**

(Dopisi se nadaljujejo izven priloge na 7. strani.)

ZABAUNIK

Angleška državna razstava

Te dni je bila otvorjena v Wembley pri Londonu največja razstava na svetu. Vse časopisje si je edino v tem, da je ta razstava največje delo človeške kulture. Pri pripravah je delalo več deset tisoč delavcev. Razstava ni mednarodna, ampak ima namen pokazati

bogastvo največje in najmočnejše države, ki je brezdvomno Anglija. Kdor pogleda razstavo, dobi vtis, da je Anglija danes to, kar je bilo nekoč rimsko cesarstvo, ki je lahko zbralo bogastvo najkulturnejšega zapada in najoddaljenjšega Orienta. Računa se, da bo

razstavo posetilo 15 milijonov ljudi, za katere so pripravljena stanovanja in prehrana.

Razstavo je otvoril angleški kralj v navzočnosti 120.000 povabljenecv. Iz vseh delov sveta so razstavljene najrazličnejše stvari; poleg vsakovrstnih tvorniških in drugih izdelkov, ogromnih strojev, potem poljskih pridelkov, umetniških stvari, obstoja tudi zabavni del. Cele Alpe so postavljene z nebroti predori, skozi katere se posetniki lahko vozijo z vlakom, avtomobili in čolni. En tak predor, ki se konča nad velikim jezerom, predstavlja naša slika. Ljudje sedejo v čolne, ki zdrsijo, prav za prav skočijo v vodo.

Razlika

Ožbovt in Gašper, stara dobra prijatelja, bereta tudi časopise, med temi «Domovino» in «Domoljuba». Sicer se ne mešata hudo v politiko, vendar pa se včasih spravita na politiziranje in rešujeta razna velika in mala vprašanja.

Nekoč je Ožbovt vprašal Gašperja, ki je nekako bolj vlekel z «Domoljubom»: «Kakšna je razlika med «Domovino» in «Domoljubom?»

Gašper premišluje in tuhta, a ne najde pravega.

Ožbovt: «Seveda ne veš, ker bereš premalo «Domovino» in preveč «Domoljuba». Razlika je tale: «Domoljub» se imenuje katoliški list, vendar kakor pagan zmerja in psuje vse vprek, a «Domovino» označujete baš taki ljudje, kakor si ti, za pagansko, vendar pa ravno «Domovina» brani in zagovarja Kristusove nauke.»

Zakaj ne pride noben godec v pekel?

Napisal Veseloslav Veseljak.

Da so godci že na tem svetu dobre volje, je splošno znano. Manj znano je, da so vsi godci vedno tako židane volje zato, ker dobro vedo, da jim je za gotovo pripravljen v večnem raju udoben kotiček, ki jih čaka po tem kratkem pozemeljskem raju, ki ga včasih vendarle malo kazi trnje. Nevednežem in drugim radovednežem, ki se včasih radi malo pokratkočasijo s čitanjem vesele storije, poklanjam nastopno zgodbo, za katere resničnost pa seveda ne prevzamem jamstva:

Vse je pokonci v peklu: ravnokar se je bila povrnila tja velika četa kosmatih hudičkov, ki jih je bil poslal na zemljo njihov vrli poglavar Lucifer, da mu dovedejo novih rimskih grešnih duš, ker se brezdanji pekel kar noče in noče napolniti. Izredno bogat je plen: poleg nebrotja navadnih zemljanskih duš so privlekli nekaj dobrorejenih fajmoštrov in okroglih menihov, nadalje neko razkošno opatinjo in nekaj narodnih dam pred žareči Luciferjev prestol. Zadnji prišepa najmanjši izmed vseh hudičkov in vsi se rezgetaje zakrohota, ko zagledajo njegov plen: v njegovih krčevito stisnjenih krempejčkih se obupno zvija in pretresljivo stoka suhljat muzikantek.

Veliki kralj Lucifer pa je, kakor znano, velik sovražnik godbe, ki ga spominja na zgubljena nebesa, kjer angeli na vekomaj igrajo na harfo. Že misli pognati iz svojega temnega kraljestva javkajočega godca, ki kakor okamenel leži pred njim v tekoči lavi, toda ker je bil hudič, je bil tudi skop. Zato mu je šlo za vsako tudi še tako revno dušo; sklenil ga je torej obdržati in ga je postavil za nadzornika enega izmed tisočev ogromnih kotlov, ki so v njih cvrtli v vsakem po en milijon grešnih duš. Zagrozil mu je z najhujšimi kaznimi, ako bi pustil kako trpečo dušo le pokukati nad kotlov rob.

Tako je postal naš bedni godec ponižen hlapec Luciferjev. Skrbno je izvrševal svojo ne baš težko službo, ker kurili in drva donášali so mu drugi; on je samo pazil, da se mu ne izmuzne kak po ohladilu koprneč peklenški ujetnik. Ščasoma si je s svojo marljivostjo pridobil celo malo naklonjenosti in zaupanja pri svojem strogem gospodarju.

Nekega dne pa je napravil kralj teme posebno obsežen plenski pohod na pregrešno zemljo. Kar je le moglo malo gibati z glavo in repom, je moralo z njimi. V preddvorišču peklenških prostorov je ostal naš prijatelj godec sam, kajti za službo v notranjih prostorih se Luciferju še ni zdel zanesljiv.

Kar prične od zgoraj navzdol skozi tisoče in tisoče sežnjev globoko razpoklino, ki vodi iz nadzemlja v podzemlje, pihati osfer in mr-

zel veter; odhajajoči hudiči so namreč v naglici pri izletu pozabili zapreti težka železna vrata svoje države. Uboge duše v kotlu pričnejo žalostno javkati, kajti plameni švigajo tem višje, čim bolj se veter zaletava pod kotel. Zasmilijo se revne dušice jadrnemu godcu in bridko prične vzdihovati:

«Ah, ko bi imel vsaj svoje harmonike pri sebi! Zagodel bi ubogim irpečim dušam, da bi pozabile na vse svoje bolečine.»

Takoj se pa tudi spomni, da bo moral sedeti tukaj na tem trdem trinogu na vekov veke brez svojih ljubljenih harmonik, brez kozarca rujnega vinca in brez — rožljanja kock! To igro je namreč posebno ljubil in radi nje tudi sedel v peklu: je pač prevečkrat napačno pokockal! Pri teh žalostnih mislih si obupno z obema rokama zakrije upadli obraz in turobno zaplaka.

Kar nekaj zašumi poleg njega. Ko si odkrije oči, z začudenjem zagleda poleg sebe krepkega vojščaka, opasanega z bridkim mečem, za pasom pa mu visita poleg trebušate čutare velik ključ in — posoda za kocke.

«Kako prihajaš semkaj?» ga godec ves prestrašen vpraša.

«I, veter me je zanesel v tvoj brlog!» mu mirno odgovori nenadni prišlec. «Kje pa sem prav za prav?»

«Joj tebi, na dvorišču samega pekla si!» mu hiti odgovarjati Luciferjev čuvaj.

Pri kralju korziških razbojnikov

Na otoku Korzik v Sredozemskem morju še danes bujno cvete razbojništvo. V notranjščini otoka je neki Romanetti neomejen vladar. Njegova moč je tako velika, da ga imenujejo kralja razbojnikov. Nekoč ga je obiskal poročevalec nekega pariškega lista ter opisal svoj doživljaj:

Razbojniki so poročevalca vodili iz glavnega mesta Ajaccia na avtomobilu križem po otoku na določeno mesto sestanka. Najbrž so se bali izdajstva.

Sredi gostega grmovja, pripoveduje novinar, obstanemo z avtomobilom. Dobro uro gremo peš po temnih goščavah, prekoračimo več divjih gorskih potokov, ko iznenada nekdo zakliče: «Stoj!» Nad seboj zagledam na nas namerjene cevi pušk. Ko pa roparji izmenjajo gesla, gremo nemoteno dalje. Še nekaj sto metrov in ustavimo se pred razbojniškim taborom. Kraljeve hčerke in nečakinje me pozdravijo in mi ponudijo vina. Takrat se odpro vrata in prikaže se sam Romanetti. Majhne postave je, črno bradico ima in izgleda dokaj prikupno.

«Prišli ste, da vidite razbojnika Romanettija?» reče popolnoma mirno. Nato sede za mizo, dvigne čašo z vinom in se nasmeje:

«Poglejte ga pred sabo. Trčimo in izpijmo na njegovo zdravje!»

Povedal mi je, ne da bi ga bilo treba prositi, nekoliko svojih «junaških» činov.

Ze sedemnajst let je poglavar. Leta 1910. je bil prvokrat obtožen umora, ker je ubil nekega kmeta, ki je trdil, da mu je Romanetti ukradel kravo.

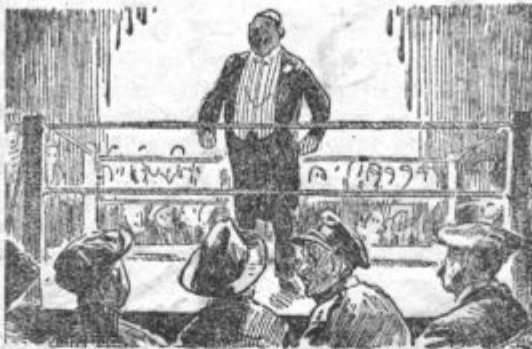
Pozneje enkrat sta se dva njegova bandita izdajala za samega kralja in iztiskavala na ta način od ljudi denar. Romanetti ju je obsodil na smrt in ju dal umoriti po svojih podložnikih.

Leta 1920. je ubil v neki restavraciji policijskega nadzornika, ker je hotel zapreti enega izmed članov njegove tolpe.

Ne smemo pa misliti, da se ta razbojniški vladar skriva vedno le po gozdih in gorah. Večkrat se poda tudi med civilizirane ljudi. Lepo se obleče in nastopa kakor kavalir. Dobro pozna vse mestne zabave in si ogleda vse zanimivejše prireditve.

Drugi dan je Romanetti priredil novinarju v čast ples in malo zabavo, nato pa je novinarja pri odhodu še nekaj časa spremljal.

„Mačka“ imajo

Na klerikalnem shodu v Zegnani vasi govori agitator Maček o neumornem delovanju klerikalnih poslancev v beograjski skupščini ter pravi med drugim:

«Naši poslanci so bili res tigri. Prav tako junaško so se borili za avtonomijo in naše pravice, toda nasilni Beograd je šel preko njih na dnevni red...»

Medklic: Zato pa imajo tigri zdaj «mačka», ki jih vleče iz polomije!

Razlika

Nekdo je vprašal, kakšna je razlika med jezdecem in kolesarjem.

Odgovor, ki ga nihče ni pogodil: «Pri jezdecu je živina spodaj, pri kolesarju pa zgoraj.»

Zgodovina tobaka

Prava domovina tobaka je Azija, odkoder so tobakovo rastlino prenesli pred davnimi časi v Ameriko, kjer se je jako razmnožila. Tobak so poznali v Aziji, zlasti v Perziji, že mnogo časa pred odkritjem Amerike, vendar je bil k nam tobak prenešen iz daljnje Amerike in ne iz bližnje Azije.

Ime tobak izvira najbrž od otoka Tabago med Malimi Antilami, kjer je baje uspevala najznamenitejša vrsta tobaka. Pušenje tobaka je bilo v Ameriki že splošno v navadi, ko so prispeli Španci tjakaj.

V Evropo je bil prenešen tobak l. 1558., in sicer na Portugalsko, kjer so ga začeli saditi. Jean Nicot, francoski poslanik v Lisabonu, se je zelo zavzel za razširjenje tobakove rastline, ki jo je imenoval božansko zdravilno zelišče. Po tem možu se imenuje strup, ki se nahaja v tej rastlini, nikotin. Leta 1560. je poslal Jean Nicot kralju Francu II. v Pariz tobakovo seme in na ta način se je razširil v dveh letih tobak po vsej Franciji. Kmalu nato so ga pričeli gojiti tudi v Italiji. Mnogo kasneje, to je leta 1615., se je s sajenjem tobaka pričelo v Nizozemski in leta 1631. po vsej Nemčiji.

Spočetka so v Evropi uporabljali tobak le v zdravilne svrhe, in sicer proti kožnim boleznim in proti grži. Kmalu pa so spoznali prijetnost pušenja in kljub najstrožjim zabranam se je pušenje z bliskovito naglico razširilo po vsej Evropi in Aziji.

Tobak vsebuje dva strupa: nikotin in nikotianin, katerima je pripisovati prijetnost pušenja, ker delujeta v malih množinah pomirljivo na živce, v velikih množinah pa oslabita živčevje. Zato je priporočati pušilec veliko zmernost. Slabotni ljudje pa naj se pušenja popolnoma vzdržijo.

Leta 762. je Črno morje popolnoma zamrznilo. Ledena skorja je pokrivala morje od Kavkaza do izvirov Dnjestra, Dnjepra in Donave.

«Aj, aj! Kaj res? Čudno, čudno! I kaj pa kuhaš v tem ogromnem kotlu?»

«Uboge neskesane duše. Ti pa glej, da se spraviš od tukaj, preden se vrne strogi gospodar Lucifer.»

Vojščak si smehljuje pogladi svojo brado, pokaže svoje bele zobe ter meni: «No, do tedaj pa je časa še dovolj! Tik preden me je sapa prinesla semkaj k tebi, sem videl, kako so se ravnokar spoprijeli z arhanglom Mihaelom; kjer pa ta vihti svoj plameneči meč, je borba huda in dolga. Pusti me torej, da malo sedem in se oddahnem.»

In že sedi na kamnu poleg godca, potegne čutaro in napravi iz nje globok požirek. Goste sline se pcedijo na večno žejo obsojenemu muzikantu in nehote stegne desnico proti posodi s tako dolgo pogrešano tekočino. Smehljuje ga pogleda stari vojščak in dobrodušen, kakor so vsi pravi vojščaki, mu ponudi čutaro:

«Na, pij, le pij! Svoje žive dni nisi pil kaj boljšega!»

In resnico je govoril, kajti komaj je nastavl godec čutaro na usta, se mu je zazdelo, da sliši angelski zbor v raj in vse naokrog je prijetno zaduhnelo. Najslajši glasovi pa so mu prihajali iz posode za kocke. Od neizrekljive blaženosti je ubogi godec skoro odrevenel.

«Kako ti je ime?» je vprašal tujca, ko je iz čutare parkrat krepko potegnil,

«Peter,» mu odvrne vojščak; «kako pa tebi?»

«Godec Anza sem in Anžetov Anza so mi pravili na onem svetu. Kaj pa imaš tu v tej posodici?»

«Kaj jih res več ne poznaš? Kocke so! Ali jih vrževa nekolikokrat?» ga vpraša Peter in mu lokavo pomežika; urno potegne izza pasa posodice in pokaže Anžetu tri kocke, ki so bile v njej.

Ah, kako nebeško zažvenketajo velikim Anzovim uhljem! Oči mu strastno zaiskrijo, toda takoj žalostno meni: «Da, da! Žvenk, žvenk je res prekrasen, toda cvenk, cvenk? Nimam ga, da bj mogel staviti.»

Med tem pogovorom je splezala v kipečem kotlu neka posebna radovedna dušica do roba in sedla nanj gola kakor oskubljen vrabec.

«Nazaj! Dol, dol!» zakriči jezno paznik Anza, ko jo zagleda.

«Čakaj, mrha!» ga zavrne Peter; «stavi ti to dušo, jaz pa stavim cekin.» To reki, vrže na tla svetlozolti beneški cekin, ki se je ves blesketal v svitu peklenkega ognja ter popolnoma omanil pohlepne muzikanta.

«Kaj pa je gospodarju za eno dušico?» si misli natihem, «sicer pa — saj ne pojde takoj preštovat ravno mojega kotla.» In že je zgrabil za posodico in vrgel dvanajst pik ter se že zmage veselil. Toda Peter jih vrže petnajst,

vzame dušico s kotlovega roba ter jo mirno vtakne v svojo malho.

Anzo je izguba ozlovoljila; hoče jo popraviti in si še cekin pridobiti. Stavi torej drugo dušo, nato tretjo, četrto in tako dalje. Toda vedno je Peter zmagal z eno ali dvema pikama. Čim večja je bila izguba godčeva, tem strastnejši je postajal in tako je polagoma izgubljal ne je v varstvo mu izročene duše, ampak tudi vso razsodnost.

Ko ga je obigral vojščak že za precej stotin duš, hoče z dobro nabasano malho oditi, toda Anza ga jezno potegne za suknjič nazaj, ga prične zmerjati ter zahteva, da se kockanje nadaljuje.

Ni dolgo trajalo in že je bil Anza zopet ob nekaj stotin revnih dušic, ki so vse našle prostora v Petrovi malhi.

In zopet misli Peter oditi, a zopet ga Anza zadržuje s psovki in prošnjami; nesreča v igri in strah pred kaznijo sta ga popolnoma zbegala. Ko pa nenadoma zasliši v daljavi zamolklo trobentanje vračajočih se čet peklenkega kneza, stavi v skrajnem obupu na en lučaj vse, kar je še bilo duš v kotlu, proti temu kar je bil izgubil.

Peter se veselo namuzne ter dobrohotno potreplja Anzo po ramenih: «No, malo budalasti butec si sicer, toda v škodo naj ti ne bo!» Nato strese posodico in vrže osemnajst pik. In kakor bi pihnil, prilezejo vse duše iz kotla, ubogemu Anžetu pa se zdi, ko vrže s

Fiko ženske politizirajo

Urša: «O jej, gospod zdravnik, dajte pomagati, da se mi rana ne zastrupi!»

Zdravnik: «Za božjo voljo, kdo pa Vas tako opraskal? Mačka, kaj?»

Urša: «O ne, le z Nežo sva včeraj nekoliko politizirali...»

som nasipe, ki se lahko primerjajo z današnjimi. Prebivalstvu malega indijskega kraljestva Mevaze je pretel pogin, ker so povodnji vse uničevali. Zgradili so dva orjaška nasipa: Rajsamand in Jajsamand. Prvi je dolg pet in pol kilometra, visok 14 metrov in zaustavlja umetno jezero, ki ima 55 km dolg obseg. V času suše izpustijo malo vode v dolino. Na tak način so postale poprej tužne in puste pokrajine rodovitne. Jajsamand je dolg le 330 m, visok 32 m, jezero, ki ga tvori, pa ima obseg 1710 km in je največje umetno jezero na svetu.

Pomisliti moramo, da sta bila nasipa zgrajena pred 3600 leti, da Indijci niso imeli parne in električne moči, s katero bi si lahko pomagali pri delu. Množica je morala lomiti marmor v kamenolomih, na slonih in volih so posamezne kose zavekli na stavbišče in jih tam s trami in najpreprostejšimi sredstvi polagali drugega na drugega. Danes preteče nekaj let, preden se naredijo načrti in proračuni za tako napravo. Vlada omenjenega malega kraljestva in njegovi graditelji niso nikdar še slišali o modernih napravah nasipov in vendar se jim je posrečilo, da so zgradili tako orjaške kakor naši inženjerji.

O generalu Hazaju

General Hazaj, ki je bil za časa vojne madžarski domobranski minister, je židovske krvi, toda se je dal že v mladih letih krstiti. Zdaj živi v Budimpešti in je prav pobožen.

Nedavno je šel v stolno cerkev k večernicam in je sedeč v prvi klopi pobožno molil. Naenkrat pride pred cerkev četa madžarskih fašistov in njihov poveljnik zakliče skozi vrata:

«Kdor je žid, naj se pobere iz cerkve!»

Res se je takoj izpraznilo pol cerkve, toda Hazaj je ostal na svojem mestu in molil dalje. Kmalu pride druga fašistovska patrolja in se v cerkev začuje zapoved:

«Kdor je bil žid, naj se pobere iz cerkve!»

Izmuznila se je iz cerkve še druga polovica vernikov, le Hazaj je edini ostal v prvi klopi in molil. Tedaj pridejo še tretji fašisti in se zaderejo v cerkev:

«Komur sta bila oče in mati židovskega rodu, naj se pobere iz cerkve!»

Tedaj pa je stopil Kristus s križa in rekel Hazaju:

«Preljubi moj general, sedaj je zadnji čas, da tudi midva izgineva...»

Moderna nečakinja

Teta Liza: «Ali ni krasna ta knjiga, ki jo čitaš?»

Nečakinja Dragica: «No, lepa bi že bila, ali konča se bedasto.»

Liza: «Saj se končno vendar vse lepo razreši.»

Dragica: «Ah, teta, kako si ti nemoderna! Tako končajo vsi stari romani. Glavni junak v romanu bi se pač ne smel vrniti k svoji ženi ter se spraviti z njo, temveč bi moral pobegniti s svojo ljubo kam daleč...»

Načebučni

Četrtošolec ponavlja katekizem: «Ne želi svojega bližnjega žene!...»

Njegov sošolec, ki ga je poslušal, pa se je hitro oglasil: «He, kaj pa njegovo hčer?»

Ogromni nasipi v Indiji

Povodnji napravijo velikansko škodo in večkrat uničijo pridelke celih pokrajin. Posebno letos je občutila to skoro vsa Evropa. Vendar si človek povsod pomaga in kljubuje tudi naravi. V nizozemskih pokrajinah so postavili velike nasipe, da so se ubranili morja, v Ameriki, v Egiptu, v Šleziji itd. jih delajo tudi danes. V današnjem času je že lahko zgraditi velike jezove, ker si pomagamo z modernimi sredstvi.

Tembolj se moramo čuditi, da so znali Indijci postaviti v 17. stoletju pred Kristu-

soočimi se rokami trinajst pik, kakor da blišči vse okrog sebe stotisočerno hihitanje.

Stari vojščak mirno pobere zlati cekin, ga očisti peklenskega prahu in ga vtakne v žep. Nato se veličastno vzravna in vse rešene dušice mu sedejo na glavo ter rameni. Hipoma ga obda žareč sijaj, toda ne mrklordeč kakor peklenski, ampak rožnat in nebeško čist.

«Bog s teboj, Anžetov Anza!» se poslovi Peter, «vedi, da si kockal s svetim Petrom samim!» — In že ga je dvignil močan piš ter ga odnesel z dušami vred skozi razpoklino v sinje višave.

Trobente peklenskih vojščakov se slišijo vedno bliže in bliže; ves v strahu pogleda Anza v kotel: olje je sicer vrelo, toda nihi ene dušice ni bilo več v njem!

«Joj tebi, ubogi moj Anza! Sedaj bodo pa tebe cvrli, čmažili v njem!»

In že prigrmi s strašnim hruščem Lucifer. Pohod se ni bil posrečil, peklenski vladar je bil zelo slabe volje, morda so ga tudi še malo skeleli hudi udarci ognjenega Mihaelovega meča.

«Si dobro stražil, prekleti godec?» takoj nahruli Lucifer nesrečnega Anžeta. Revežu je grlo kakor zadržnjeno, ne glasu ne more dati od sebe. Lucifer je v hipu spoznal, kaj se je zgodilo in zarjul, od besne jeze. Že je hotel dati povelje, da se nemarni paznik kaznuje, toda ko je pomislil, da bi mogel takšen ne-

pridiprav povzročiti njemu in njegovi državi pri priliki še večjo škodo — ne sicer radi svoje zlobnosti, ampak v svoji preprostosti in nedolžnosti, ki ju niti bivanje v peklu ni moglo pokvariti. Zato zavpije: «Poberi se od tod, neumni capin! Da se mi nikdar nikdo iz preklete tvojevrstne druhali ne prikaže pred peklenskimi vrati! Tisočkrat se zaklinjam pri kozlozem rogu: tebi in tvoji sodrgi bodo vrata vedno zaprta!»

To rekši, brčne od groze drhtečega godca s svojim kopitom s tako silo, da zleti tisoče in tisoče sežnjevisoko, naravnost skozi odprtino na gornji svet.

Kaj naj sedaj počne ubogi Anza? Zeblo ga je in ker mu je od njegovega zemeljskega trupla ostala le senca, se je vsaka sapica igrala z njim. Rad bi bil malo ostal na zeleni trati pod košato lipo, kjer je ravnokar dobro mu znan še živeč tovariš zaigral veselo pesem in so mladi fantje ter bujna dekleta veselo rajali. Toda sapa ga je dvignila kakor kurje pero. Zastonj se je poskušal braniti; neslo ga je više in više in bliskoma je došel visoko nad oblake.

Vedno jasneje je postajalo okrog njega, čim više ga je dvigal vetrič. Kar mu naenkrat zabrani nadaljnji polet visok zid, ki mu ni videti konca. Sezidan je iz samih dragih kaunov in okrašen z velikimi biseri. Čudovita drevesa razprostirajo nad njim svoje z zlatim

in srebrnim sadjem obložene veje. Sliši še žuborenje studencev in šumenje visokih vodometov. Vse diši po najslajših vonjavah in milo petje ter prekrasno sviranje odmevata okrog in okrog.

Na kristalni klopi pred zlatimi vrati pa sedi sivobradat vratar in rožlja kakor za kratek čas z zlatimi ključi. Ko opazi novodošleca, ga takoj spozna, vstane in mu gre tri korake naproti.

«Dobrodošel, moj dragi Anžetov Anza!» ga prijazno pozdravi. «Si vendar končno našel pot do raja? Kar vstopi! Vse je že zate pripravljeno: najslajše vince v zlatem bokaluh, ki se vedno zopet napolni kar sam od sebe, najdragocenejše harmonike, vredne, da z njimi sviraš pred celim nebeškim zborom. In če se ti bo kdaj zahotelo malo kockanja, kar k meni pridi, semkaj k nebeškim vratom! Zadnje čase nimam ravno posebno dosti posla — zato ga pa ima tvoj bivši gospodar Lucifer toliko več — in v miru bova malo pokockala. Sedaj pa kar hitro vstopi! Teško te že pričakujejo angeli in svetniki, posebno pa še svetnice so radovedne, da slišijo kako novo pesem.»

Prijel ga je prijateljsko pod pazduho in tako je vkorakal v nebeški raj godec Anžetov Anza v časti in slavi ter vesel, da je za vekomaj zaprl vsem muzikantom peklenska vrata.

Škoda, da jih ni tudi ram!

Ljudožrci u Novi Zelandiji

Jugovzhodno od Avstralije se nahaja v Tihem morju Nova Zelandija, obstoječa iz dveh velikih podolgovatih goratih otokov ter iz cele vrste otočičev. Nova Zelandija je angleški dominion, polna naravnih čudes ter naseljena z Maori, temnorjavim narodom, ki spričo vedno številnejšega priseljevanja belokožcev izumira. Belokožci so namreč zanesli med te divjake poleg civilizacije mnogo več slabih navad, kakor n. pr. uživanje alkohola in spolne bolezni, radi česar se že danes lahko reče, da bo ta narod v doglednem času izumrl, ako se s strani belokožcev ne prične resno delovanje za njegovo ohranitev.

Ti divjaki so ljudožrci, vendar pa imajo kljub temu svojo posebno kulturo. Zato jih angleški priseljenci kolikor toliko uvažujejo in so Maori v novozelandski skupščini enakopravni z belimi ljudmi.

Pri Maorih sta združeni dve lastnosti, ki sta si zelo nasprotni: viteštvo in — ljudožrstvo. Ko so nekoč v bitki beli streljali iz zasede, je stopil poglavar Maorov naprej in izjavil, da je tak način boja — nedostojen. Samo boj moža proti možu je vreden človeka.

Del Maorov se je svoječasno pokristjanil, kar pa ni mnogo vplivalo na opustitev raz-

nih divjaških navad. Tudi bojov zaradi pokristjanjenja niso opustili. Svoječasni poglavar Heke, ki je bil pobožen kristjan, je imel huđe boje z Angleži. Ko je Heke neko nedeljo svoje vojsčake zbral v trdnjavi k pobožnosti v trdnem prepričanju, da tudi kristjanski Evropeci častijo nedeljo in da ga ne bodo napadli, so baš takrat Angleži naskočili Maore. Poglavar Heke je bil vseskozi kavalirski in viteški ter je dovoljeval, da se je prevažala hrana za angleške vojake skozi njegov tabor, češ, tudi sovražniki morajo jesti, da bodo sposobni za boj. Končno je poglavar Heke l. 1848. sklenil mir z Angleži.

Tudi pri ljudožrstvu so Maori bili neke vrste kavalirji. Nikdar ni eno plemo napadlo drugo brez slovesne napovedi vojne. Obenem z napovedjo so se poslala sovražnikom živila, češ, da bodo nasprotni vojsčaki sposobnejši za boj. Potem pa se je začel boj in ubite ali ujete sovražnike so brez odlašanja pojedli. Boji so se vršili večinoma le zato, da se je na ta način prišlo do žrtev, ki so jih srečni zmagovalci pojedli. Nekateri raziskovalci Nove Zelandije trdijo, da so Maori, ki so sicer viteški narod, pričeli jesti človeško

meso v sili, ko je bila lakota, potem pa te razvade niso mogli več opustiti. Pa še drugače se razlaga ljudožrstvo: Pred stoletji so bile v Novi Zelandiji velike ptice, ki so služile domačinom za mesno hrano. Ker je bilo te ptice lahko loviti, so jih kmalu iztrebili in mesa navajeni Maori so začeli za nadomestek uživati človeško meso.

Maori se tudi tetovirajo. Najbolj razrezan obraz velja za ideal lepote. Naša slika predstavlja tetoviranega poglavarja Tavhiao. Čudna je tudi navada Maorov pri pozdravljanju. Kadar se namreč dva Maora znanca srečata, se pozdravita tako, da se dotakneta z nosovi in si ju poribljeta.

Vse te navade kakor tudi narod sam danes izumirajo. Preden se bo posrečilo maorski narod popolnoma kultivirati, bo mogoče še samo par tisoč Maorov živih.

U kinematografu

Gledalec (razburjen): «No, vi prijateljček, dajte sedeti, saj ničesar ne vidim skozi vaš hrbet.»

Zovani (dobrodušno): Ma ne stojte, šaj ga je vse glik. Ko še ga bom jaž šmejal, pa še ga šmejte še vi za mana...»

Ali še ne veste?

Prvo ekspedicijo na severni tečaj je vodil Portugiz Corte Reale leta 1500.

Plast lave, ki je pokrivala zasuto mesto Pompeji, je bila debela 6 in pol metra.

Najtoplejši kraj na svetu je mesto Masua ob Rdečem morju.

Štorklje preletijo na svojih potovanjih do 240 km na dan.

Najdragocenejše korale so svetlo-rožnate.

V tropičnih deželah izgubi gosje meso svoj dober okus.

Braziljski naseljenc Wagner je imel 132 vnukov.

Umetne roke in noge so delali egipčanski svečeniki že v sedmem stoletju pred Kristusom.

Prvi coološki vrt je ustanovil v dvanajstem stoletju kitajski cesar Wer-Wang.

Nekaj za mladino

IGRA S KOCKAMI.

Izvajalec naštopne spretnosti igre s kockami izjavi navzočim, da lahko s palcem in kazalcem dvigne z mize tri kocke, jih nekaj časa drži (glej sliko!), potem srednjo kocko iz-

pusti, da pade na mizo, a ostali dve krajni kocki obdrži med prsti, ne da bi se dotikali.

Izvedba te spretnosti se zdi vsem navzočim nemogoča, zato se ti tudi silno začudijo, ko vidijo, da se je «čarovnija» res posrečila.

Uprizoritev pa je zelo enostavna. Izvajalec si mora, ne da bi ga drugi videli, namazati z malo količino arabske gume mesti na prstih, kjer prime. Obe krajni kocki se tako primeta na prsta. Zato je tudi treba dalje časa držati obe kocki, da guma dobro drži. Četudi končno gledalci doženejo zvijačo, vendar so prvi hip presenečeni, ko še ne poznajo «čarovnije».

ZLOGOVNA UGANKA.

ba — ča — čaj — dar — dor — e — el — fa — ga — i — is — is — kov — lam — nač — pa — ra — ru — ski — ša — va — var — tra — zi —

Iz teh 24 zlogov sestavi deset besed, katerih začetne črke od zgoraj navzdol pomenijo ime našega ministra in politika.

Besede pomenijo: 1.) turški dostojanstvenik; 2.) angela; 3.) veroizpoved; 4.) pokrajino v Jugoslaviji; 5.) moško ime; 6.) znanga hajduka; 7.) žensko ime; 8.) jugoslovansko reko; 9.) polotok v Adriji; 10.) ruskega glasbenika.

ŠTEVILČNA UGANKA.

- a) 1 2 3 4 5
- b) 6 7 8 5
- c) 9 6 10 11 5 2
- d) 6 2 12 7
- e) 13 6 7 8 5
- f) 3 11 5 7 3 14 5
- g) 4 5 4 6 10
- h) 5 4 11 6 4

Zamenjaj številke s črkami in vsaka vrsta pove nastopno: a) pritek Save; b) žensko ime; c) hercegovsko mesto; d) ptico roparico; e) reko v Rusiji; f) kraljestvo v Evropi; g) goro na zasedenem ozemlju; h) moško ime. Začetne črke od zgoraj navzdol povejo ime, ki je našim bralcem dobro znano.

V ravnanje ugankarjem, ki še mogoče ne znajo reševati te vrste ugank: Če bi bil prva beseda n. pr. drevo, bi bila črka d številka 1, r št. 2, e št. 3 itd. V drugih besedah so seveda za dotične črke vedno enake številke.

Razrešitev ugark objavimo v prihodnji številki.

GORENJI LOGATEC. Kakor vse kaže, bomo letos imeli pod streho svoj Sokolski dom, ki smo ga tako silno potrebni. Stavbni odsek pridno vrši vse predpriprave za gradnjo. Prostor je izbran tako primerno, da bolj ne more biti. Ustvarjena bo trdnjava narodne in napredne misli ravno sredi občine med Cerkovsko in Gorenjo vasjo ter Kalcami. Tudi denarja je že nekaj zbranega. Prijatelji so nam obljubili pomoč: eni v denarju, drugi v lesu, delu, vožnji, tretji zopet v različnem, za stavbo potrebnem materialu. Društvo za zgradbo društvenih domov v Ljubljani nam stoji krepko na strani, ni vrag, da ne bi šlo. Da se bo videlo, s kakšnimi sredstvi lahko razpolagamo takoj v pričetku, prosi stavbni odbor vse brate in podpornike, ki so se zavezali prispevati v lesu, da izpolnijo svojo obljubo v najkrajšem času in pripeljejo obljubljeni les, oziroma, da v gozdu zaznamujejo debla, ki jih v ta namen odstopajo. Kdor bo mudil, bo sokriv zakesnitve. Isto velja glede daril v denarju.

SLADKI VRH. «Jutro» z dne 6. t. m. je prineslo vest o odpustitvi tujih delavcev v Novem Sadu. Ker se je že izvršil popis, bi bilo dobro tudi pri nas, če bi se kaj ukrenilo. Zakaj nam ošabni Nemci režejo kruh, naši delavci pa brez dela in kruha pohajajo okoli in trpe največjo revščino? Dobro bi bilo, če bi se merodajne oblasti tudi tukaj kaj pobrigale. — Več naprednih delavcev.

RUŠE. Dne 24. marca t. l. je odšlo z doma deklet Jožeta Repolusk, roj. 17. sept. 1898. Je srednje velikosti, rjavih las in malo čudnega vedenja. Odšla je brez vsakega poviha in oddlej ni za njo nobenega glasu. Kdor vé, kje se deklica zdaj nahaja, ali mu je znana sled za njo, se naproša, da to blagovolj sporočiti na naslov: V. Repolusk, Ruše, Lobnica št. 6.

SV. BARBARA V HALOZAH. Nesrečni slučaj se je pripetil v Paradižu, in sicer se je devetletni posestnikov sin Franc Jurgec igral v hiši s samokresom in je pri tem ustrelil šestletnega Ciglarovega sinčka, ki se je smrtno zadet v glavo takoj zgrudil mrtev na tla. Nesreča prizadetih staršev je nepopisna. Pokojni otrok je bil radi padca, ko je začel hoditi, mutast, a pred kratkim se mu je pa začel razvezavati jezik na veliko veselje očeta in matere. Starši, zaklepajte orožje, če vam dovoljuje zakon, da ga imate v hiši za obrambo!

SV. BARBARA V HALOZAH. Vi pa vendar vse izveste, g. urednik, če ne takoj, pa malo pozneje. Kdo Vam je vendar nesel na nos, da je pod šentbarbarskim zvonom še precej nemškutarjev? In jezni ste na svoja dva dopisnika, da Vam o tem ničesar nista pisala. Ali naj sedaj jaz popravim njuno napako? Za danes še prepuščam ta nehvaležni posel gg. R. Deču in Čričku, ker si prvič nočem nakopati njunega sovraštva, češ, da jima hočem odjesti kruh in čast, drugič pa mi verjemite, da je vse zaman, kajti nemškutar se spreobrne, kadar se v jamo vrne.

SV. BARBARA V HALOZAH. Brez zamere, g. urednik, da Vam doslej nisem črnil besedice o nemškutarjih, a ni vredno. To so neke vrste obsojenci, koji nimajo bodočnosti. Polagoma bo to pleme popolnoma izumrlo, čeprav ima posebno pri Sv. Barbari v Halozah veliko duševno oporo v pouku nemškega jezika, katerega vsiljuje mladini neka oseba, katera je tako živo prepričana, da ga «nema» izobraženega človeka, če ne zna nemškega

jezika. Dotična oseba poučuje celo zastoj! Pa zakaj? — Dalje sledi.

PIŠECE. Dne 9. t. m. se je vršil pogreb župnika g. Srabočana. Pogreb je bil lep dokaz, kako je bil pokojnik priljubljen med farani. Kljub slabemu vremenu se je udeležilo pogreba na stotine ljudstva, šolska mladina iz Pišec in Globokega, globoški Sokol ter prostovoljno gasilno društvo iz Pišec, katerega člani so zapeli žalostinko v slovo dragemu pokojniku. G. Srabočan je bil vzor pravega duhovnika. Daroval je lepo vsoto za nove zvonove, katerih pa žal ni dočkal, da bi ga spremili na zadnjo pot. Proti naprednim listom ni bil ne v cerkvi ne izven cerkve, kakor se to dogaja sedaj v marsikateri fari. Ljubil je vse farane brez razlike glede političnega mišljenja. Stavimo ga za vzgled sedanjemu g. župniku. Blagemu pokojniku naj bo naša pišečka zemljica lahka! — Farani.

Kmetijski pouk

RAZLIKE V ZELENI KLAJI IN NJENI TEČNOSTI.

Nastopil je čas zelenega krmljenja. Žival se veseli na to krmo kakor človek na solato in drugo zelenjavo. Za molzno živino je nastopil čas boljše mlečnosti, saj nimamo klaje, ki bi imela tako ugodne pogoje za proizvodnjo mleka kakor jih ima zelena krma. Ta klaja je sočna, sveža, okusna in najlaže prebavna. Zdi se, kakor bi se sočna zelena klaja naravnost pretvarjala v mleko.

Vse to velja pa za zeleno klajo, ki je mlada in dosti sočna. To vrednost ima zelena klaja, če jo o pravem času kosimo po naših sadnih vrtovih itd. Kakor hitro pa začne cvesti in zoreti, pa že nima več te vrednosti. To spoznamo tudi na tem, da živini več tako ne diši in ne prija. Mlado zeleno klajo požre žival do čistega in z veliko slastjo. Kakor hitro pa zelena krma ostari, nam začne delati živina zjedi, ki prihajajo brez pravega haska v gnoj. Taka ostarela zelena krma ni več tako mlečna in ostaja po jasliah kot neizrabljeni odpadek.

Molzna živina mora dobivati zmeraj le sočno in dosti mlado zeleno klajo, da jo s slastjo uživa in dá po njej več molze. Ni zadosti, da se nažre, ampak gledati nam je na to, da klaja zaleže in da se to pozna na molži. Ako bi se splošno po tem ravnali, bi nam krave lahko dosti več molze in več koristile.

Med eno in drugo zeleno krmo so velike razlike že po starosti in iz tega izvira okusnosti in prebavnosti. Velike so razlike tudi glede tečnosti ali redilnosti. Zelena detelja, pokošena o pravem času, pa naj bo že to ali druge vrste, je vse bolj tečna kakor zelena trava, ki se seveda v svoji vrednosti tudi loči po različni sestavi travniške ruše. Merodajno za tečnost ene in druge klaje je pa seveda tudi to, kako je zelena klaja gnojeno. Vse bolj tečna je krma iz gnojenih prostorov kakor pa iz takih, kjer manjka potrebne plodovitosti zaradi pomanjkanja gnoja.

Na vse to moramo biti danes bolj pozorni, če hočemo pri naši živini dosedanja užitek povečati. Za molzno goved je lucerna najboljša zelena klaja. Gledati pa je, da jo začnemo dosti zgodaj kositi. Izvrstna je dalje mešanica domače detelje in trave, zlasti laške ljulike ali mačjega repa kakor tudi mešanica grašice in ovsu. Prav dobra je pa tudi sama trava iz gnojnih sadnih vrtov. Z menjava-

njem take zelene klaje bomo dosegli največ uspeha. Skrbimo pa vselej tudi za to, da nam taka klaja preveč ne ostari.

Popravek. V zadnjem članku «Čiščenje travnikov od plevela» se je vrnilo več tiskovnih pogrškov. Dotične besede naj se čitajo tako-le: padležnega mahu namesto nedolžnega mahu, trebelje namesto hrebelje, porujeta namesto prujeta in cveine glave namesto svetne glave.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ZITO. V Vojvodini so bile te dni nastopne cene: pšenica 317 do 321 Din, rž okrog 260 Din, ječmen okrog 300 Din, turščica 225 do 231 Din, moka fina 465 do 485 Din.

ŽIVINA. Na mariborskem sejmu dne 13. t. m. so bile za kilogram žive teže nastopne cene: voli debeli 12.75 do 13.75 Din, poldebili 12 do 12.50 Din, plemenski 10 do 11.50 Din, biki za klanje 9.50 do 12.50 Din, krave klavne debele 10.50 do 12 Din, plemenske 8 do 10 Din, za klobase 7.25 do 8.50 Din, molzne 9 do 11.50 Din, breje 9 do 11.50 Din, mlada živina 11 do 13.75 Din.

= Vrednost denarja. Dne 14. t. m. se je dobilo na zagrebški borzi (v devizah): 100 avstrijskih kron za 11 $\frac{1}{2}$ pare, 100 madžarskih kron za 10 par, 100 italijanskih lir za 358 Din 90 par do 361 Din 90 par, 1 dolar za 80 Din 87 par do 81 Din 87 par, 100 češkoslovaških kron za 237 Din 30 par do 240 Din 30 par, 100 francoskih frankov za 472 do 477 Din, 100 švicarskih frankov za 1435 do 1445 Din.

= Papirnatega denarja v naši državi je bilo v prometu 8. t. m. za okrog 5 milijard in 571 milijonov dinarjev.

Tedenske novosti

* Naše čitatelje opozarjamo, da bomo imeli odslej večkrat priloge, in sicer vsak mesec vsaj enkrat, če bo pa gradiva dovolj, pa tudi večkrat na mesec.

* Prijateljem, čitateljem «Domovine» in vsem ljubiteljem branja! Prejeli smo od našega vrlega sotrudnika Antona Stražarja objavo, ki jo rade volje priobčujemo: «Že prošlo leto v novembru ste brali naročniki «Domovine», da izdam knjigo izbranih kmečkih povesti, ki sem jih priobčil v podlistku «Domovine». Oglasilo se je na moj naslov precej naročnikov. Toda ker sta tisk in oprema knjig danes silno draga, prosim radi zanesljivosti, da se mi še prijavijo vsi ljubitelji branja, ki si nameravajo nabaviti mojo knjigo! V njej bo predvsem objavljena zgodovinska povest «Mošnikov stric», nadalje «Mačeha s Kompoljskega gradu», ki zdaj izhaja v podlistku, drobne šaljive «Zgodbe Jurija Šišmaša» iz lanskega leta ter še več krajših povesti, med njimi tudi dve doslej še neobjavljeni: «Krvavi denar» in pa «Zavržena ljubezen». Prva opisuje, kam dovede človeka lakomnost po denarju, druga pa, kaka kazen sledi verolomnosti vseh tistih fantov, ki v sramoti zapuste svoje dekletke. . . . K zaključku sledita še dve šaljivi ljubavni pismi in moj dostavek. — Trdno sem prepričan, da s svojo zbirko ustrezem marsikateremu prijatelju domače knjige, ka-

kor sem jo tudi sklenil izdati ravno na vzpodbudo svojih prijateljev. Knjiga bo tudi primerno opremljena s podobami, zato upam, da bo po njej rad segel marsikdo, ki je stvari že bral v «Domovini», pa tako tudi oni, ki mu še niso znane. Obračam se tudi na organizacije in podeželska bralna društva, da knjigo nabavijo v več izvodih, pričakujem pa posebno od svojih ožjih rojakov, da pridno sežejo po njej, saj so vse povesti vzete iz našega kraja in našega domačega življenja. — Prosim torej, da mi vsakdo javi z dopisnico, koliko izvodov naroča. Čim prej se zbere dovoljno število in zanesljivo število, tem prej izide knjiga. Čim več jih bo, tem nižja bo tudi njena cena. Moja iskrena želja je, da vsem pošteno ustrezem. Oglasite se na moj naslov! Z domovinskim pozdravom: Anton Stražar, Prapreče štev. 13, pošta Lukovica pri Domžalah.

* **Kraljica Marija in prestolonaslednik na Bledu.** V nedeljo zvečer je naša kraljica Marija z malim prestolonaslednikom Petrom in v spremstvu princa Pavla ter princeze Olge odpotovala iz Beograda v Slovenijo. V ponedeljek opoldne je prispel dvorni vlak v Ljubljano. Na kolodvoru so bili navzoči veliki župan dr. Šporn ter drugi zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Dvorni vlak je kmalu nadaljeval vožnjo proti Bledu, kjer ostane naša kraljica dalje časa na letovišču.

* **Anketa lovskih društev Jugoslavije.** V Beogradu se bo vršila v kratkem anketa lovskih društev iz vse naše države. Posvetovali se bodo zlasti o obliki lova. Lovska društva v Srbiji so za ohranitev svobodnega lova, dočim so prečanski lovci za zakupni sistem, kakor je pri nas v veljavi. Sklepi ankete se bodo upoštevali v novem lovskem zakonu.

* **Novo znamenje.** Kakor poročajo beograjski listi, je te dni dospela iz Anglije v Beograd prva pošiljatev novih poštних znamk.

* **Zavednost Slovencev na Pesku pri Trstu.** Pišejo nam: V nedeljo 4. t. m. je priredilo vrhpoljsko pevsko in izobraževalno društvo domačo veselico. Prireditelj je bila prava narodna manifestacija. Udeležilo se je veseličarjev več narodnih društev iz bližnje in daljnje okolice. Prireditelj, ki je krasno uspela, je pokazala, kako dobro se v narodnostnem oziru držijo tisti zaslužni kraji, ki se ne nahajajo pod klerikalnim vplivom.

* **Občina Ristova v mariborski oblasti** se imenuje ouslej stročja vas.

* **Slovenski fantje iz Ohrida,** služeči pri 46. p. p. (8. četa), pošiljamo mnogo pozdravov vsem prijateljem in znancem, posebno slovenskim dekletom: Josip Iljaš (Spodnje Orle), Ivan Mastnak (Zagorje ob Savi), Vladimir Gruden, Alojzij Kastelic (Zelena jama pri Ljubljani), Anton Bevc, Alojzij Repovš, Ivan Trebše (Radeče), Martin Potočnik (Liboje), Ivan Bola, Miha Duša, Josip Sitter (Prevalje), Franc Remše, Franc Jurjec (Trbovlje), Franc Poteko (Griže), Franc Orešnik (Radeče), Josip Uršič (Radeče), Jožef Pušnik (Trbovlje).

* **Slovenski vojaki v Banatu.** Iz Velike Kikinde nam pišejo: Da si ne boste mogoče mislili tam v blaženi Sloveniji, da smo že zares zadremali v tujini, se hočemo pa še mi malo oglasiti. Kako se jim neki godi in dopade? se bo marsikdo vprašal. Včasih slabo, večkrat pa tudi imenitno. Kadar gremo na vežbe in se pečemo po teh banatskih neskončnih planjavah v žarkih pekočega solca, tedaj se pač držimo, kakor bi nas kdo terjal za 1000 dinarjev. Obrabi potni, praha pa na

njem prst debelo, da zglejamo kakor marogasti leopardi. Za dobro elektriziranje in dobro prebavljanje hrane pa še naši konji poskrbijo. A tudi veseli časi pridejo. Ustanovili smo slovensko pevsko društvo «Zarja» in širimo tako lepe naše slovenske pesmice tudi v tujini. Uspehov nam ne manjka. Slovensko petje se tukaj čišla nad vse. Seveda pa tudi ne pozabimo, da smo bratci, rojeni med lepimi slovenskimi vinskimi hribčki. Jaz bi Vam še rad mnogo povedal, alj ker se bojim, da bi moj dopis vandral v koš, neham. Samo eno Vam zatrjujem: Slovenci svojega humora in veselega značaja ne bomo nikdar izgubili. Srčne pozdrave rojakom pošiljamo vojakom-Slovinci 5. in 21. art. p. v Veliki Kikindi.

* **Ni dosti manjkalo.** Pišejo nam: Trboveljski stric Koren pripoveduje, da je zadnjič prav malo manjkalo, da niso zopet postali trboveljski gerent. Kriva pa je bila Pašičeva «aufbeterca», da do tega ni prišlo. Stvar je bila taka-le: Gospod Koren so bili poklicani v Beograd k ministru, ki gerente dela. Ko jim je (gospodu Korenu) postregel z meseno klobaso in s cigaretami, je naročil svoji kuharici, naj gre v štacuno kupiti pero, do bo g. Korenu napisal «cegelc», da postanejo trboveljski gerent. Kuharica je prav naglo prinesla pero in minister ga je že namočil v črnilo, da bi napisal tisti lepi «cegelc», pa ti priteče v eni sami sapi Pašičeva «aufbeterica» z velikim pismom v roki. Ko minister to pismo prečita, zakolne prav po trboveljsko, pa pravi, da «cegelca» ne bo pisal, ker nu več minister, kajti g. Pašič ga je reduciral. Ali ni torej ta gospodična kriva, da niso bili Trboveljci zopet osrečeni s Korenom? Če bi hodila malo počasneje, bi minister še podpisal «cegelc» in vse bi bilo zadovoljno. Bog ji grehe odpusti tej nesrečni devici, ampak rečemo pa vseeno, da g. Koren nimajo sreče ne pri «cegljih» in ne pri «cegljih».

* **Iz slovarja bogokletnega «Domoljuba».** (Prosto po «Domoljubu».) Kako mora pisava sirovega in bogokletnega «Domoljuba» podivjati lastne bravce, naj se presoja iz sledečih psokv, ki jih nameče samo 20. številka letošnjega «Domoljuba»: vj iskarioti in rablji, oborožene bande, izmozgavanje, od vlade plačani banditi, stari volkovi, rovarjenje, umazan, brezverski, pijavke, tolovaji, odiranje, hujska, tatovi itd. In to v eni sami številki!

* **Papež Pij X.** — svetnik. Katoliški škofje severnih držav so stavili Vatikanu predlog, da se pokojni papež Pij X. proglasi za svetnika.

* **Podraženje nekaterih tobačnih izdelkov.** Uprava državnih monopolov v Beogradu je s 5. majem povišala ceno klobasam za zvečenje od 70 na 100 dinarjev za 1 kg in cigaram brazilkam od 90 na 100 dinarjev za 100 komadov.

* **Nova cesta št. Ilj—Apače.** Pred kratkim so pričeli graditi novo državno cesto, ki bo vezala št. Ilj v Slovenskih goricah z Apaško kotlino.

* **Zloraba zasilne zavore.** Potujoče občinstvo se opozarja, da je generalna direkcija državnih železnic v Beogradu določila kot globo za zlorabo zasilne zavore na vlakih 500 dinarjev. Razen te globe mora potnik tudi povrniti vse stroške za škodo, povzročeno radi zamude dotičnega vlaka.

* **Škoda po povodnji.** Po poročilih, ki so doslej prispeli poljedelskemu ministru, znaša škoda, ki jo je povzročila zadnja velika povodenj v južnih krajih naše države,

nađ 30 milijonov dinarjev. Skupna škoda pa je nedvomno še mnogo večja, ker ministru še ni prejelo poročil iz Bosne in Črne gore, kjer so tudi bile velike poplave.

* **Prve češnje v Dalmaciji.** Splitsko časopisje poroča, da so prišle te dni na tamkajšnji trg prve letošnje češnje. Kilogram stane 40 dinarjev. Kupujejo jih seveda le bogati ljudje.

* **Redek ribiški plen.** Splitski ribiči so na Jadranu vjeli te dni ogromno morsko želvo, ki jo je kupil prirodoslovni muzej v Splitu za svojo zbirko.

* **Smrtna nesreča orožnika.** V Slovenski Bistrici so našli tamošnjega orožnika Gorjanca mrtvega v njegovi sobi. Poleg njega je ležala puška z okrvavljenim bajonetom. Gorjanec je imel vrat popolnoma prerezan in prestreljen. Krogla je tičala v stropu. — Gorjanec je bil prejšnji večer v veselji družbi in je bil malo vinjen. Najbrže je hotel zvečer nabasati svojo puško, pri čemer se mu je sprožila in ga je strel zadel v vrat, nakar je omahnil in se nataknil na bajonet, ki mu je prerezal vrat.

* **Velika tatvina v Subotici.** Te dni so doslej neznanzi zlikovci vlomili ponoči v stanovanje milijonarja Schweigerja v Subotici ter odnesli ročno blagajno, v kateri je bilo poldrug milijon dinarjev v raznih valutah.

* **Poboji in umori** (prosto po «Domoljubu») se silno širijo. Velik vzrok je poleg alkohola brez dvoma v tem, ker sirovi klerikalni časopisi, ki se postavljajo za branilce vere, baš s tem ubijajo v ljudstvu vero v Boga, se norčujejo iz božjih in cerkvenih zapovedi, iz molitev in zakramentov, ker s sirovim zmerjanjem «branijo» najsvetejše. Ta nespodobna in nemoralna pisava meša v preprostem ljudstvu pojme o veri, katero že čisto zamenjujejo v svoji preprostosti n. pr. z «Domoljubovimi» psokvami. Protj taki podivjanosti ne pomaga nič drugega kakor odločen boj proti alkoholu in klerikalnemu časopisju, in boj za to, da se iz cerkve požene politika in da se iz božjega hrama napravi zopet res sveti hram, kjer se bo zopet čula čista resnična božja beseda.

* **Samomor Slovenca v Zagrebu.** V Zagrebu se je radi nezaposlenosti obesil brivski pomočnik Anton Kolar, rodom iz Doljenega Logatca.

* **Strašna podivjanost.** V Spodnji Gorici pri Pragerskem so se sprli na neki sedmini. Razvil se je pretep in je Štefan Sagadin zabodel z nožem v trebuh in glavo Antona Siterja, ki bo težko okreval. To je razjelo nekega Celofigo, ki je zgrabil za kramp in udaril z njim Sagadina s tako silo po glavi, da je ostrina prodrla skozi glavo pri uših ven. Sagadin je bil seveda takoj mrtev. Celofigo so aretirali.

* **Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost vsake vrste** priporočajo zdravniki najbolj aromatično železnato tinkturo, ki jo izdeluje lekarna «pri angelu varhu» na Vrhniki. Je izvrstnega okusa, ne kvari zob in jo uživajo odrasli in otroci z najboljšim uspehom. 1 steklenica (1/2 l) stane 20 Din. Razpošilja se vsaka količina, priporočljivo pa je zaradi cenejše poštne naročiti vsaj 3 steklenice naenkrat. Zahvale na razpolago! — Pišite na lekarnarja Hočevarjana Vrhniki!

* **Železniška nesreča pri Sevnici.** Te dni se je vračala Neža Gracer iz Leskovca pri Rajhenburgu iz sejma v Sevnici v precej vselem razpoloženju domov. Ko je dospela do prehoda čez železniško progno nad Vranjem,

je prekoračila progo kljub temu, da so bile zapornice že zaprte in je bil brzovlak že čisto blizu. Stroj jo je udaril z dešnim cilindrom po glavi in jo vrgel z vso silo ob tla. Gračarjeva je takoj obležala mrtva.

* **Ponarejeni 100dinarski bankovci.** Sedginska policija je nedavno aretirala celo družbo, ki je na debelo ponarejala bankovce po 100 dinarjev. V kleti vodje družbe Štefana Kiša so našli stroj in vse potrebne kemične pripomočke. V zalogi je imel še 1000 komadov ponarejenih 100dinarskih novčanic.

* **Tri seljakinje obsojene na smrt.** Pred sodiščem v Belovaru so bile te dni obsojene na smrt na večali tri kmetice, ki so preteklo leto umorile nekega kmeta in ga vrgle v potok.

* **Požar pri Sv. Jožefu nad Slovensko Bistrico.** Dne 1. maja je med gromom in bliskom udarila strela v poslopje posestnika Bernharda na gričku Sv. Jožefa nad Slovensko Bistrico. Hiša in vsa gospodarska poslopja so popolnoma pogorela. Rešilna akcija je bila nemogoča, ker na hribu ni vode.

* **Smrt radi zastrupljenja.** V novomeški bolnici je umrla v soboto radi zastrupljenja gospa Marija Berden-Hladnik, učiteljica v Štopičah. Njeni služkinji so na ognjišču padle vžigalice v vrelo mleko, kar pa je gospodinji zamolčala. Gospa je zavžila mleko in podlegla zastrupljenju. N. v m. p.!

* **Tat na savinjski železnici.** Med vožnjo iz Celja proti Žalcu je neznan tatič odnesel Antoniji Novak iz Grič torbico s 370 Din.

Iz raznih krajev

* **V Kozarjah pri Ljubljani** je v ponedeljek popoldne umrl g. Jožef Dolinar, posestnik in gostilničar. N. v m. p.!

* **V Velikih Laščah** je umrl ondotni notar g. Josip Smodej. Pokojnik je dosegel visoko starost 69 let. Bil je odločen naprednjak, a političnega življenja se ni aktivno udeleževal. Bodi mu ohranjen blag spomin!

* **V Sodražici** je umrl posestnik g. Mihael Marolt v 62. letu starosti. N. v m. p.!

* **V Bregani** je umrl eksportni akademik g. Vladimir Jelinek, star 24 let, navdušen nacionalist in Sokol. Počivaj v miru!

* **V Krškem** se je poročil g. Ferdo Rumprēt iz Krškega z gospodično Anko Vidmar iz Vidma. Bilo srečno!

* **V Šmartnem pri Kojsem** je žena I. P. cutila da se bliža trenutek, ko postane mati. Napotila se je ponoči v bolnico. Med potjo pa jo je prehitelo. Na cesti se je naenkrat začulo plakanje dveh deklic. Presenečeni wateri so prišli še pravočasno na pomoč.

* **Na Vranskem** so pod nekim kozolcem našli mrtvo neznano beračico. Žena je bila stara okrog 70 let, srednje močna in zelo slabo oblečena. Pri njej niso našli ničesar. Žena je umrla zaradi slabosti.

* **V Podkrajju** med Hrastnikom in Radečami je padel preko skale 11letni Josip Vrtačnik in obležal z razbito glavo mrtev.

* **V Krčevini pri Mariboru** je umrl spreodnik g. Anton Kolarič. N. v m. p.!

Beleške

* **Kdo je proti veri?** «Domoljub» pravi, da smo proti veri. Ali zato, ker brez strahu razkrinkujemo duhovniške zlorabe vere? Izjaviti moramo odločno, da niti od daleč ne mislimo na boj proti veri, temveč jo bomo vedno in povsod zagovarjali, toda čisto Kri-

stusovo vero brez političnih in drugih posevnetih primesi. To pa, kar počenja «Domoljub», ki se s pravcato culukafersko sirovostjo postavlja za branilca vere, ni samo enkrat, dvakrat, temveč tisočkrat bogokletstvo.

+ **Milijarde slovenskega premoženja** so se preselile v Beograd. Tako trdi «Domoljub» in verjamejo mu le neumneži, ki nimajo pojma, kaj so milijarde. Da, nekaj je res, mnogi milijoni so se s povečanimi davki preselili iz kmečkih žepov, in to po krivdi klerikalnih tigrov, ki so s politikom Markovega protokola povečali davke.

+ **O neizprossem boju proti velesrbstvu** piše zadnji «Domoljub» in govori, da so slovenski liberalci prodali naš narod velesrbstvu. Najprej moramo ponovno povedati, da se baš demokrati, tako med Slovenci, Hrvati in Srbi že od nekdanj najodločnejše borijo proti velesrbstvu, kakor velehrvatstvu in samoslovenstvu zato, ker takšne gonje med plemeni v državi ne prinesejo z eno besedo nikomur nikakih koristi, niti toliko, da bi bila od tega sita ena sama muha. No, in sedaj vprašamo, kdaj so prodali liberalci naš narod velesrbstvu? Te «Domoljubove» čenče so čisto preračunane na to, da naše ljudstvo ničesar ne misli in da kar tako tjavendan verjame «Domoljubu» vsako oslarijo. Kaj nimamo Slovenci vseh narodnostnih pravic? Naš kmet danes komaj ve, da je s Srbi v eni državi, in to zato, ker nam Srbi prav nič nočejo vzeti naših pravic in nam jih tudi ne smejo, ker mi nismo pod Srbi, temveč s Srbi in Hrvati v eni državi popolnoma enakopravni. Kar se pobiranja davkov kot takih tiče, je pa jasno, da gredo v eno blagajno iz vseh pokrajin države, ker smo enotna država in ker ne moremo biti Slovenci sami še ena država v državi. Toda, kar se povečanja davkov in propadanja Slovenije tiče, je pa stvar druga. Saj vendar že

danes vsi vrabci po strehah vse Slovenije čivkajo, da nam je klerikalna markovska politika prinesla povečanje davkov, pristojbin, prevoznih tarif in drugo. Torej udarite, klerikalni gospodje, sami sebe po grbi. Klerikalni tigri so lani postavili samoradikalno vlado in so tigri tako tudi sami krivi vseh zlih posledic tega režima. S svojimi lopovskimi čenčami ne boš, preljubi «Domoljub», več panal našega ljudstva. Vsaj mi tako upamo, da ljudstvo kar na sirova lopovska zmerjanja ne bo več sedlo.

+ **Prepeluhov «Avtonomist» in klerikalni listi**, ki so se še lansko leto prav dobro razumeli in se troštali z avtonomijo, so zdaj v prav ljutem sporu. «Avtonomist» se kakor znano ogreva za Radičeve traparije, klerikalni listi se pa strašno jezijo, češ, da jim v zelje hodi med nezadovoljnimi volilci. Nastali so tudi že resni spori v opozicijskem bloku, kjer se naši klerikalni tigri bratijo z radičevskimi poslanci, Radič pa je na Dunaju sprejel g. Prepeluha in mu obljubil, da ga bo v Sloveniji spravil na republikanskega konja. Mi se moremo samo smejati. Saj vidimo: Klerikalna stranka je s svojo lansko avtonomijo že prišla na osla, pa se bo prav tako zgodilo tudi Prepeluhovemu republikanstvu, ki je še bolj mršavo.

Sokolstvo

Sokoisko društvo v Sodražici obhaja letos svojo 15letnico dne 13. julija, ob kateri priliki se bo vršil zlet ribniškega sokolskega okrožju, združen z razvitjem društvenega prapora. Zevenje prapora vršijo z neumorno požrtvovalnostjo s. Sokolice. Prve priprave so v teku, na kar že sedaj opozarjamo domače občinstvo ter okoliška društva. Natančnejši spored se bo še pravočasno javil. — Zdravo!

Za naše žene in dekleta

Ameriško ženstvo

Gibanje med ženstvom za večje pravice zavzema vedno večji obseg, obenem pa se pojavlja med moškimi tudi vedno večje število onih, ki so odločni neprijatelji pretiranosti tega gibanja. Resnica je, da se v vzhodnih deželah ravna z ženskami preveč suženjsko, toda v Ameriki pa zopet postajajo ženske le vse preveč «moderne».

V Zedinjenih državah živi milijonar tovarnar Alfonz See, ki strašno sovraži obnašanje in način življenja modernih ameriških žensk. Ta je pričel proti njim po časopisih hudo vojno in pravi, da je baš moderno ženstvo z vsemi svojimi razvadami krivo današnjega neznošnega ameriškega družabnega življenja, češ, da je nemoralno in neznošno. Vse ženske visoke šole bi milijonar See najraje požgal. Vse zlo, ki je v Ameriki, pripisuje temu, da imajo ženske pravico glasovanja pri volitvah. See trdi, da se bo današnje nena ravno stanje izboljšalo le tedaj, če se ženskam zopet odvzame glasovalna pravica. Nikdar, pravi See, ni bilo včasih videti na cesti tako nespodobnih žensk in nikdar ni bilo barvanje obraza ter ustnic tako razširjeno kakor danes.

Tudi niso bila po njegovem mišljenju dekleta nikoli prej tako sirova in brezsrčna kakor dandanes. See navaja nastopni primer:

V nekem pensilvanskem mestecu so bile deklice opozorjene v šoli, naj se lepo obna-

šajo in dostojno oblačijo. V odgovor so te deklice zapele njujorsko poulično pesem približno naslednje vsebine: Pokazati smem svoj hrbet, pokazati smem svoja kolena; svobodna sem Američanka in pokažem, kar hočem. — See pravi, da one pensilvanske deklice niso nikake izjeme, ampak so pravi tip današnjih Američank.

Američanke seveda te gonje niso mirno prenesle in zato so sklicale v Newyorku veliko zborovanje. Na njem so poudarjale, da vse ono, kar jim See predbaciva, zadene še veliko bolj moške. Izjavile so, da se na milijonarja Seeja ne jezijo, ampak ga le obzalujejo, češ, da je človek iz predpotopne dobe in se ne more osvoboditi starinskih nazorov.

Pri nas smo, hvala Bogu, še daleč od takih bojev za ženske pravice. Saj v naših stiskah in težavah tudi nimamo časa misliti na vse to tako kakor bogate Američanke, ki hočejo iz samega dolgočasja postaviti svet na glavo.

Bezgovna potica. Zmešaj dve jajci, ju osoli, prilij eno osmino litra mrzlega mleka, prideni veliko pest krušnih drobtin in majhno pest bezgovega cvetja. Vse narahlo pomešaj in stresi v okroglo ponev, ki naj bo precej široka, v razgreto mast, ki naj je bo za prst visoko. Ko se potica od spodaj zarumeni, jo obrni in pečeno postavi kot samostojno jed na mizo. Ko bo bezeg cvetel, ne zamudi pripraviti te okusne jedi!

Priprava smrčkov (mavrahov). Smrčki so med prvimi pomladanskimi užitnimi gobami, toda jih pri nas na Slovenskem nikjer posebno ne cenijo in ponekod celo smatrajo za strupene. Rastejo navadno na travnikih in so redki. V nastopnem navajamo dva kuhinjska recepta: Smrčki v omaki: Smrčke dobro očisti, operi in zreži na drobne koščke. Potem razgrej sirovega masla ali masti, prideni zrezanega peteršilja, čebule in smrčke. Duši (tenstaj) jih naglo toliko časa, da vodo, ki so jo dali od sebe, zopet popijejo. Nato jih potresi z moko in drobtinami, še nekaj minut duši ter zalij z vodo. Ko že nekaj minut vro, jim prideni nekaj žlic kisle smetane in ščepec popra. — Ocvrti smrčki (mavrahi): Velike smrčke očisti in čez pol prereži, operi in nasoli. Nato jih povaljaj v moki v raztepenem jajcu in drobtinah ter ocvrti na masti. Na mizo jih lahko postaviš kot samostojno jed s kislim zeljem, repo, safato ali s krompirjem v prežganju.

Iz popolne torbe

SAVINJSKI POPOTNIK.

Ze dolgo nisem videl lepega kraja Št. Janža na Vinski gori blizu Velenja. Zato sem sklenil, da ga obiščem.

Bil je letos še precej lep dan in prijetno je bilo hoditi proti Dobrni. Vesel kraj je to, posebno poleti, ko letoviščarjev kar mrgoli. Z Dobrne sem jo mahnil čez Selo proti Št. Janžu. Pri mrzlem studencu sem si ugasil žejo in si malo odpočil. Slučaj je nanesel, da je prišla po vodo tista stara tetka, ki vedno s košem po svetu hodi. Poznala sva se že od prej, zato mi je rada povedala vse vaše novice. Pravila je, da se že za nove volitve prav pridno agitira. Seveda hodijo po okolici sami klerikalci metuljčki, ki še zdaj visoko letajo, pa bodo nizko padli. Najhuje frfotata Lesjakov Cene in Apnarjev Lojzek, kateremu pravijo tudi Lajoš.

Poslovil sem se od prijazne ženice in kmalu prispel do farne cerkve sv. Janeza, ki je ponos Vinske gore, le farovž ni baš preveč vabljiv. Tudi tukaj sem se srečal z znano domačo klepetuljo, ki mi je povedala, da dobijo nove zvonove, po katere bosta šla v belo Ljubljano sam gospod župnik in gospod graščak Krajnc, ki pobira že par mesecev oves po vasi za muhe, ki bodo vozile zvonove. Povedala mi je, da so fajmošter zelo pаметen gospod in s prižnice ljudi prosijo, da naj jim kaj darujejo za potrebe in cerkvene obrede. Potem pa pšeničko iz kašče drago prodajo in se revnemu ljudstvu smehljajo. Zvedel sem nadalje tudi, da nista Gosakov France in kuharica Micika prav pri zdravju.

Hitel sem domov čez Podvin, vesel lepega izleta. Tam zidajo lepo novo klerikalno trgovino, kjer se bo prodajala špecerija, parfumerija, žganjarija in — plavšarija.

Vsedel sem se na vlak in se peljal, da nikoli tako, in še pojdem v ta vinski kraj in bom poročal «Domovini» več kot sedaj. — Hudirjev Anza.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Trboveljskim dopisnikom priporočamo, da svoje dopise politične ali osebne vsebine dajo prej uveriti pri krajevni organizaciji JDS v Trbovljah, preden nam jih pošljejo.

Prisega na križ vaškega zvonika. Prosimo, da nam pošljete tudi nadaljevanje, da moremo preračunati glede prostora. Preden nimamo nadaljevanja ne moremo pričeti.

Zanimivosti

Sovjetski poslanik pri italijanskem kralju

Pred kratkim je novi poslanik boljševiške Rusije v Rimu Jurjenjev izročil svoja poverila italijanskemu kralju. Ta ceremonija je bila izvršena na enako svečan način kakor se obavlja pri ostalih poslanikih, ki na novo nastopijo. Jurjenjev se je pripeljal h kralju v lepi

kočiji, ki so jo poslali ponj, ter v spremstvu dvorske gardne konjenice. Naša slika prikazuje poslanika Jurjenjeva v razgovoru z dvornim maršalom pred sprejemom pri kralju.

Oddaljenost zvezd

Nebo z zvezdami je za nas zemljane kljub marsikaterim dognanjem učenjakov še velika uganka. Zlasti ne vemo še ničesar gotovega o bivanju živih bitij na zvezdah. Verjetno je, da se na mnogih zvezdah nahajajo živi stvori, ki so mogoče podobni nam zemljanom. Mnoga druga nebeška telesa se najbrž šele razvijajo v za živa bitja sposobna bivališča, na nekaterih pa je vse življenje že izumrlo. Slednje se trdi tudi o mesecu. Nekateri skrivnosti nebeškega svoda pa je znanost že približno dognala. Tako se je potom preračunavanja s pomožnimi sredstvi mogla ugotoviti približna razdalja zvezd od zemlje.

Ako opazujemo mesec, se nam zdi, da se nahaja neposredno v naši bližini, a vendar znaša njegova oddaljenost od zemlje 384.000 kilometrov. Ako bi mogli v brzovlaku potovati na mesec, tedaj bi potrebovali za to potovanje celih šest mesecev. Še mnogo daljše bi bilo naše potovanje na zvezdo Venero. Novorojenček, položen v brzovlak, bi prispel kot 52letni mož na svetlo večernico (Venero), kajti njena oddaljenost od zemlje znaša 40 milijonov kilometrov. Ako bi bil na Veneri postavljen top in bi sprožil kroglo na človeka na zemlji, tedaj bi ta človek še vedno lahko živel poldrugo leto, preden bi ga zadela krogla, pod pogojem, da bi hitela ves čas z enako hitrostjo.

Solnce je oddaljeno od naše zemlje 150 milijonov kilometrov in bi potovanje do njega trajalo celih 190 let. Na nebesnem oboktu pa se nahaja še nebroj zvezd, katerih oddaljenost

od zemlje je dosti večja nego oddaljenost solнца. Tako je n. pr. Jupiter pet in polkrat, a Saturn desetkrat bolj oddaljen od zemlje nego solnce. Planet Uranus je oddaljen od zemlje 2700 milijonov kilometrov, kar znači, da bi potovanje do tega planeta trajalo celih 3500 let. Ako pa bi stali na Neptunu, kojega oddaljenost od solнца znaša celih 4487 milijonov kilometrov, tedaj bi naše zemlje sploh ne videli.

Doslej smo uporabljali kilometre kot osnovno merilo za oddaljenost zvezd od naše zemlje. Upoštevati hočemo kot enoto oddaljenosti še svetlobno leto, to je progo, ki jo prelete svetlobni žarki v enem letu. Svetlobni žarki prelete v eni sekundi 300.000 km, ker pa ima leto 31.556.926 sekund, predstavlja svetlobno leto dolžino okoli devet in pol milijona kilometrov.

Svetloba zvezde stalnice Alpha Centauri potrebuje do naše zemlje 4 leta in štiri mesece. Če bi ta zvezda danes iz kateregakoli vzroka ugasnila, tedaj bi stala za nas še 4 leta in štiri mesece neizpremenjeno na nebu. Ta zvezda stalnica je med vsemi najbližja naši zemlji. Od ogromnega števila zvezd stalnic, ki jih vidimo, je le pet takih, ki so manj kot 10, in le 30 takih, ki so manj kot 50 svetlobnih let oddaljene od nas. Inamo pa tudi zvezde, ki so več sto in tudi več tisoč svetlobnih let oddaljene od zemlje. Če bi hoteli to razdaljo izraziti v kilometrih, bi dobili številke, ki bi jih nihče ne mogel prečitati, kaj šele predstavljati si to baneslovno razdaljo.

Milijarder rešil dve ženski

Znani ameriški milijarder William Leeds je nedavno rešil iz vode pred gotovo smrtjo svojo ženo in njeno prijateljico, ki sta se že vtopljali.

Naša slika predstavlja junaškega milijardarja in njegovo ženo ob priliki njune poroke leta 1921. v Parizu. Njegova žena je rojena kneginja, hči ruskega velikega kneza Jurija.

× **Dekle pred naborno komisijo.** V češkem mestecu Hlumecu se je dogodil nenavaden slučaj: Zala 21letna Mařenka je dobila lepega dne pozivnico k naboru. Dekle se je izprva branilo stopiti pred naborno komisijo, toda po prigovarjanju domačih se je vendar k temu odločila. Reklo se ji je, da bodo gospodje itak takoj videli, da se je zgodila pomota in jo bodo odpustili. Toda zdravniška komisija je Mařenko kljub njenim protestom preiskala in ugotovila njeno nesposobnost za vojaško službo.

× **Nenavadna smrt.** Res nenavadna smrtna nesreča se je dogodila v Parizu in dokazuje, kako tudi male stvari lahko povzročijo velike posledice. Neki delavec je popravljaval 35 m visok tovarniški dimnik, komaj je opravek dokončal in znotraj dimnika splezal zopet navzdol, se je na vrhu okrušil majhen vijak, ki ga je delavec bržčas premalo pritrdil. Vijak, težak le 75 gramov, je radi velike višine padel na delavca s tako ostrino, da mu je prebil lobanjo in so nesrečnika komaj izvlekli iz dimnika.

× **Kuga v Indiji** zahteva dnevno strašno število žrtev. Najbolj razsaja v pokrajini Pudžabu in povzroča strahote. Zadnje čase je tam obolelo nad 22.000 ljudi, umrlo pa jih je v dveh tednih 17.000. V celoti je kuga v Indiji doslej ugrabila 54.000 človeških življenj. Vlado zdravstveni ukrepi ne zaležejo skoro nič, ker jih nezavedno prebivalstvo iz verskih razlogov ne uvaža.

× **Zanimiva pravda za dediščino.** Ameriški listi poročajo naslednjo zanimivost: Pred kratkim sta umrla dva bogata brata Američana, ki sta določila drug drugega za dediča svojega premoženja. Ob desetih zvečer je bil od razbojnikov v Albaniji ubit Robert Coleman, ob eni zjutraj naslednjega dne pa je izdihnil v Kaliforniji Viljem Coleman. Ako se računa devet ur razlike med evropskim in ameriškim časom, sta oba brata

umrla ob eni in isti uri. Ostalina obeh bratov znaša pol milijona dolarjev in sedaj je stvar pred sodiščem, ki skuša doznati natančno minuto smrti prvega in drugega, da prisodi dediščino onemu, ki se je preselil na oni svet zadnji. Ta seveda od dediščine ne bo imel ničesar, pač pa je bodo veseli njegovi nadaljnji dediči.

× **Odkritje Absalonovega groba.** V Palestini iščejo grobove starih judovskih kraljev in pred kratkim so našli grobnico Absalona, neposlušnega sina Savlovega, ki se je s svojimi dolgimi lasmi zapletel med veje, kjer so ga vjeli sovražniki. Tudi Jozafatovo grobnico so odkrili. Na Ofelu pri Jeruzalemu so odkopali južni del Davidovega gradu in našli grob nekega kralja iz plemena Jude. Istotako so v Gezi odkopali več grobov. — Najdene stvari pošljejo v judovski narodni muzej.

× **Samomor desetletnega fanta.** V pariškem predmestju je prošli teden vzbudil veliko senzacijo samomor desetletnega šolarja Cordyja. Fantič se je popoldne po prihodu iz šole zaklenil v očetovo sobo, vzel iz omare samokres in si pognal kroglo skozi sence. Vzrok njegovega čina je neznan. Mati izjavlja, da je dečko že par tednov bil posebno čudno razpoložen in da ni maral nič govoriti. Zadeva je tem bolj zapletena, ker se je ravno pred letom ustrelil starejši Cordyjev brat, star 14 let. Policija meni, da so nepremišljeni samomor takih mlečozobnikov posledica kinematografov in podivjanosti mladine po vojni.

× **Največji hotel na svetu** se začne letos graditi v Čikagi. Ta stavba bo ogromna in se bo imenovala «palača palm». Imela bo 2263 sob za tujce. Hotel bo torej tako obsežen kakor malo mesto, saj pa bodo tudi hodniki dolgi po več kilometrov in za okna se bo porabilo celih 12.000 kvadratnih metrov stekla.

Smrt 134letnega Indijanca

Nedavno smo prinesli sliko 114letne Indijanke, današnja slika pa predstavlja sliko najstarejšega Indijanca Zedinjenih držav, ki je pred kratkim umrl v starosti 134 let.

Znano je, da med vsemi narodi na svetu povprečno najdalje živijo Indijanci, pri katerih stoletne starosti niso nič baš posebno izredne.

Za smeh in kratek čas

Veliki osel.

Drago: «Mama, mama, kaj sem videl! Cila me je vzela s seboj v mlin in tam sem videl osla, ki je bil tako velik... tako kakor naš stric!»

Vera: «Ni res, mamica, Dragec pretirava, kajti tako velikih oslov, kakor je naš stric, sploh ni na svetu.»

Kdo ali kaj?

Duhovnik vpraša zločinca v ječi: «Kaj vas je vendar spravilo v to nesrečno zidovje?»

Zločinec: «Orožnik, častiti gospod...»

Nečaki.

Škof se je peljal z birme domov in je spotoma obiskal enega svojih župnikov. Župnika ni bilo doma, pač pa je škofa sprejela brhka, mlada kuharica, ki se je igrala na dvorišču z otroci.

«Čigavi so ti otroci?» vpraša škof.

«Prevzvišeni gospod in škof,» je odgovorila kuharica, «to so nečaki gospodovega brata.»

Novi Salamon.

Na neki kmetiji sta bili poročeni dve sestri in njuni šestmesečni hčerki sta si bili na las podobni. Nekega jutra pa dekla pri kopanju zameja oba otroka. Materi-sestri sta bili silno razburjeni in vsaka je trdila, da je njen otrok pravi. Gresta k zdravniku, da on dožene razliko. Zdravnik pomisli malo, potem pa vpraša:

«Ali ste prepričani, da sta otroka res zamenjana?»

«Seveda, prav gotovo, odvrneta obe hkrati.»

«No, potem ju zamenjajta še enkrat, pa naj vzame vsaka svojega!»

Soseda.

Orožnik zasači dva potepuha in ju vpraša, kje stanujeta.

Prvi: «Nikjer»

Drugi: «Jaz pa sem njegov sosed.»

Lovci med seboj.

Muhič: «Lani je bila dobra letina za nas lovce. Jaz sam sem položil na kosmato stran 999 zajcev.»

Smodnik: «Zakaj rajši ne rečeš 1000?»

Muhič: «No, veš, zamalo mi je, da bi zaradi enega zajca vzel laž na svojo dušo.»

IZJAVA.

Podpisani Andrej Mlinar, posestnik na Selu, obžalujem, da sem se dal zapeljati in sem podpisal vlogo na okrajno glavarstvo v Logatcu, v kateri sem očital gosp. županu Francu Primožiču v Zireh, da je kot bivši župan v Zireh poveril občini 2000 kron, da ni neomadeževanega imena in ugleda, da s temi lastnostmi nikakor ne sodi na županski stolec občine Ziri ter da mu volilci ne zaupajo vsled dokazane poverebe.

Izjavljam, da nimam prav nobenega povera dvomiti o osebni časti in poštenju g. župana Primožiča in vsled tega preključujem vse gori navedene žalitve kot popolnoma neutemeljene. Zavezujem se plačati vse stroške pravde, ki jo je župan naperil proti meni, kakor tudi objave tega preklica v «Domovini» in «Domoljubu» ter pred cerkvijo v Zireh.

Končno se zahvaljujem g. županu, da je odstopil od tožbe.

V Logatcu, dne 6. maja 1924.

Andrej Mlinar s. r.

MALI OGLASI**Posestvo se prodaja.**

Obstoja iz vrta, treh poslopij: in sicer: hiše, kozolca in skednja, skoro vse novo, dalje iz pašnika. Poleg je deset govedi in šest prašičev. Natančneje se poizve pri Antonu Ambrožu v Zavrhu št. 8, p. Borovnica.

Dva človeka brez otrok

na lepem posestvu vzameta dekletko, staro preko 14 let, za svojo. Po smrti dobi vse. Več pove iz prijaznosti, če se pošlje znamka za poštino, Oton Arzenšek, Sv. Rok, Šmarje pri Jelšah.

Lahko nagnenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost? Masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elza-Fluidom napravlja telo odporno in olajša bolečine. Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! Z zavojnico in poštino vred: 3 dvojne ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev, 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10%nim doplačilom. Razpošilja ga:

Kupujte!

Vse Vaše potrebščine, novodošlega pomladanskega, letnega blaga za moške in ženske obleke, svilo, etamin, batist, saten, perilo, šifon, kotenine, oksfort, cefir, cvilih za žimnice, odeje, koce, posteljne garniture in dr.

Najnovije svilnate in čipkaste rute, šerpe pri domači znani trgovini

JANKO ČEŠNIK, LJUBLJANA, Lingarjeva-Stritarjeva ulica.

Blago, samo češkoslovaški izdelek.

Opozarjam žene in neveste pri nakupu opreme (bališa).

Cene znatno nizke in zmerne.

Imaš bolečino v obrazu? V celem telesu? Potrebuješ li dobrodejno in okrepujoče mazilo? Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Ali želiš najboljšo sredstvo za negovanje zob, kože, glave? Ali si preveč občutljiv zaradi mrzlega zraka? Ali želiš dobro domače in kosmetično sredstvo?

Fellerjev pravi Elza-Fluid je mnogo močnejši, izdatnejši in bolje delujoč kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti porečeš:

To je najboljšo, kar sem kdaj okusal!

Išči Elza-Fluid v vseh dotičnih poslovnica, vendar pa zahtevaj samo pravi Elza-Fluid lekarnarja Fellerja! Elza-Fluid stane z zavojnico in poštino vred, če se ga naroči naravnost in če se denar pošlje naprej ali po povzetju: 3 dvojne ali 1 specialna steklenica 24 Din; 12 dvojnih ali 4 specialne steklenice 85 Din; 24 dvojnih ali 8 specialnih steklenic 151 Din; 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 214 Din.

KOT PRIMOT: Elza-oblit zoper kurja očesa po 4 dinarje in 8 dinarjev; Elza-mentolni črtniki 7 dinarjev; Elza-švedska tinktura za želodec; Elza-zagorski sok za prsa in zoper kašelj; Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-lumski miris za sobo 15 dinarjev; glicerini po 4-80 dinarja in 15 dinarjev; Lysol, Lysolform po 25 dinarjev; kineški čaj od 2 dinarjev navzgor; Originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica, 15 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 10 dinarjev; strup za podgane in miši 8 dinarjev. Pri primotu se zavojnica in poština posebej zaračunavata.

K tem cenam se priračunava sedaj 10%no doplačilo. Pisma se naj naslavlja natančno takole:

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elza-trg št. 360, Hrvatsko.

Lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg 360, Hrvatsko. (d)

ILIRSKA POSOJILNICA

LJUBLJANA, Kralja Petra trg št. 8 I.

sprejema hranilne vloge po 8 %.

Večje in stalne vloge do 12 %.

Zahtevajte pri vseh trgovcih na deželi in kupujte manufakturno blago samo od leta 1885 stare tvrdke

CROBATH Franc, d. z. Kranj

manufaktura na debelo in drobno.

Trgovci na deželi, ostali odjemalci, ki se izostali, pojasniti vszroke in prepričajte se znova o naših cenah in izbiri!

SLAVENSKA BANKA D., ZAGREB

PODRUŽNICA: LJUBLJANA.

Delniška glavica Din 50,000.000.— in rezerve preko Din 12,500.000.—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice.

Agenciji: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijaciji: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.